

Çocuk Hizmetleri
Genel Müdürlüğü

E-BÜLTEN

Sayı: 3

Ekim – Kasım – Aralık 2019

www.ailevecalisma.gov.tr

E-BÜLTEN 2019

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı
Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü
2019 Ekim – Kasım – Aralık E-Bülteni

İçindekiler

Ulusal Çocuk Forumu	4
Koruyucu Ailelik	12
Mobil Ekipler	15
Atama Törenleri	18
2019 Faaliyet ve Hedefler	21
2019 Kısa Haberler	44

Ulusal Çocuk Forumu

20. Ulusal Çocuk Forumu coşkuyla tamamlandı!

BİZ BÜYÜK BİR AİLEYİZ!

Bakan Selçuk:
“İyi ki varsınız çocuklar!”

Başkent, 20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Günü 20. Ulusal Çocuk Forumu’nu ağırladı. Forum’un bu yılki teması; Biz Büyük Bir Aileyiz idi. TBMM Başkanı Prof. Dr. Mustafa Şentop’un himayelerinde gerçekleştirilen Forum’da, 81 ilden çocuklar buluştu.

20. Ulusal Çocuk Forumu Sonuç Bildirgesi, bu yıl seçilen Türkiye Koordinatörleri Çocuk oturumunda, Meclis Başkanımız Mustafa Şentop ve Bakanımız Zehra Zümrüt Selçuk’a sunuldu. Dünya Çocuk Hakları Günü tüm illerimizde çeşitli etkinliklerle kutlandı.

Meclis Başkanı Mustafa Şentop ve Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk, Bakanlık ile Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF) işbirliğinde TBMM’de Dünya Çocuk Hakları Günü dolayısıyla düzenlenen 20. Ulusal Çocuk Forumu’na katıldı.

Forum’un teması “Biz Büyük Bir Aileyiz” oldu. Kutlama ve etkinlikler 81 ilden gelen bir kız ve bir erkek çocuğumuz ve yetişkin temsilcilerimiz ile birlikte 17 Kasım 2019’da Ankara’da başladı. TBMM Başkanı Sayın Prof. Dr. Mustafa Şentop 20. Ulusal Çocuk Forumu’nda bir konuşma yaptı.

Şentop, “Küresel barış ve güvenlik, sürdürülebilir kalkınma ve çocukların tüm haklarına saygı olmadan gerçekleşemez. Doğrudan veya dolaylı ayrımcılığın, çocukların eğitim ve mesleki eğitim haklarını engellememesi için mevcut düzenlemelerin, politikaların ve uygulamaların ciddi olarak gözden geçirilmesi gerekir.” dedi. Konuşmasında ülkemize sığınan Suriyeli mültecilerin 1,6 milyondan fazlasının çocuklar olduğuna dikkat çeken Şentop; bu çocukların, yaşadıkları travmalar, dil sorunları ve ayrımcılık nedeniyle de çeşitli olumsuzluklarla karşılaşabildiklerini anımsatırken sözlerini şöyle sürdürdü: “Türkiye, bu mültecilerin ihtiyaçlarına yanıt vermeye yönelik çabalarını kararlılıkla sürdürmektedir ve mültecilerin geniş kapsamlı hizmetlere erişimini sağlamak amacıyla ulusal kaynaklarının önemli bir kısmını buna ayırmaktadır. Bununla birlikte, mülteci sayısının daha önce görülmemiş bir düzeye ulaşması ve zorlayıcı koşulların devam etmesi nedeniyle, uluslararası dayanışmanın sürdürülmesi gerektiği açıktır.”

“Aile olma bilinci daha da vurgulanmalı”

Bakanımız Sayın Zehra Zümrüt Selçuk ise konuşmasına; Biz Büyük Bir Aileyiz temasının gelecek adına büyük umut verdiğini ifade ederek başladı. 23 Nisan’ın önemine dikkat çeken Bakan Selçuk, “Çocuk haklarına verdiğimiz önemin tarihin en somut göstergelerinden biri de 23 Nisan Çocuk Bayramı’mız. 23 Nisan aynı zamanda Büyük Millet Meclisimizin kurulduğu gün. O yüzden, siz çocuklarımızla, millet iradesinin olduğu ve bulunduğu yer olan Gazi Meclisimizin çatısı altında bir araya gelmeyi özellikle önemsemekteyiz.” diye konuştu. Çocukları geleceğin teminatı olarak gördüklerini ifade eden Bakan Selçuk, amacın çocuklara daha güvenli ve huzurlu bir dünya bırakmak olduğunu belirtti: “Çocuklarımızı en iyi şekilde yetiştirmek, geleceğe en iyi şekilde hazırlamak, bizim dünyadaki en önemli vazifelerimizden biri. Sizler, aynı şuurla gelecek nesillere rehberlik edeceksiniz. Aile dayanışmasını gösterdiğimiz her alanda, sorunların çok daha etkili şekilde çözüleceğinden eminim. Aile olma bilincinin daha da vurgulanması gerektiğine inanıyorum.”

“SED ile 130 bin çocuğumuza ulaştık”

Çocukların aile odaklı yaklaşımla yetişmelerini önemsediklerine dikkat çeken Bakan Selçuk konuşmasında, çocuklarımızın aile yanında kalmaları için Sosyal ve Ekonomik Destek (SED) verildiğini hatırlattı. SED hizmetinin 2019 yılı Ekim ayı sonu itibarıyla 130 bin çocuğa ulaştırıldığını aktaran Bakan Selçuk, risk altında bulunan çocuklar için koruyucu ve önleyici hizmet sunan Mobil Çocuk Sosyal Hizmet Birimlerinin de faaliyete geçirildiğini kaydetti. Bakan Selçuk, “Saygıdeğer Emine Erdoğan Hanımefendi’nin dediği gibi ‘Çocuğun yeri, ne sokak, ne tarla, ne fabrika! Çocuğun yeri, okuldur! Çocuğun eline ne boya sandığı, ne kâğıt mendil, ne tartı yakışır. Çocuğun eline, en çok kalem, defter, kitap yakışır’ diyoruz.” diye konuştu.

Bakan Selçuk:
“İyi ki varsınız çocuklar!”

Konuşmasında ayrıca; çocukların eğitimini kalkınmanın temel basamağı olarak gördüklerine vurgu yapan Bakan Selçuk, “Şartlı Nakit transferi uygulamamızı sürdürmekteyiz, okul çağındaki çocuklarımızın okula devamını sağlıyoruz. UNICEF işbirliğinde ilk aşamada 18 ilimizde uyguladığımız Sosyal Uyum Programı’nı 2018 yılında 81 ilimize yaygınlaştırdık. 2019 yılı Ekim ayı sonu itibarıyla yaklaşık iki yüz bin çocuğumuza ulaştık.” dedi.

Bir Meslek Bir Gelecek projesiyle çocukların reşit olduktan sonra meslek sertifikası sahibi olmalarının yolunu açtıklarını söyleyen Bakan Selçuk, “Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’ın liderliğinde; 2002’den bu yana milletimizin verdiği kesintisiz destekle, her alanda olduğu gibi çocuklarımız için de büyük hizmetler yapmaya devam ediyoruz.” diye konuştu.

Bakan Selçuk konuşmasını, “Biz büyük bir aileyiz, biz çalışan bir aileyiz, biz 82 milyon büyük Türkiye ailesiyiz. Siz çocuklarımızın gözlerindeki ışıltıdan g almaktayız. Biz sizin seslerinizden umutlanıyoruz. **İyi ki varsınız çocuklar.**” sözleriyle tamamladı. Sonuç Bildirgesi, bu yıl seçilen Türkiye Koordinatörleri ocuk oturumunda, Meclis Başkanımız Sayın Prof. Dr. Mustafa şentop ve Sayın Bakanımız Zehra Zümrüt Selçuk’a sunuldu.

Bakan Zehra Zümrüt Selçuk, Forum’da yaptığı konuşmada Abdurrahim Karakoç’un şu mısralarını okudu:

“Olacaksan kendin ol,
aslından kopma ocuk.
Kesinlikle doğru ol,
doğru yollarda yr
Aklın varsa çığır a,
ığırdan sapma ocuk.”

Meclis Çocuk Hakları Alt Komisyonu Toplandı!

TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu bünyesinde kurulan Çocuk Hakları Alt Komisyonu toplandı. Komisyonda sunum yapan **Genel Müdürümüz Dr. Selahattin Güven**, mevcut sorunlardan ve çözüm önerilerinden bahsetti.

“Yaklaşık 130 bin çocuğumuzu ailesi yanında destekliyoruz”

Yaklaşık 23 milyon çocuk nüfusu içerisinde 21 bin çocuğun devlet korumasında bulunduğunu anlatan Güven şunları söyledi: “Bu çocuklarımızdan kimi koruyucu aile yanında, kimi bakım kuruluşlarında yaşamlarını devam ettiriliyor. Bakanlık olarak yaklaşık 130 bin çocuğumuzu da ailesinin yanında destekliyoruz. Yılda 4 bin ila 4 bin 500 çocuğu koruma altına alıyoruz. Sonrasında ise ailelerle çalışmalarımız söz konusu oluyor. Bize gelen bir çocuğu aile ortamından nasıl faydalandırabiliriz, bunun yollarını arıyoruz. Risklerin tespiti bizim için çok önemli. Okula devam etmeme bizim için en büyük risk. Yaptığımız çalışmalar ışığında yoksulluğun ön plana çıktığını görmekteyiz. Bazı ailelerin çocuklarını, kendi ayakları üzerinde durabilmesi için çalıştırdığını, bazılarının ise gerçekten yoksulluk kaynaklı çalıştırdığını ama bazı ailelerin bunu alışkanlık haline getirdiğini görmekteyiz. Bunun üzerine sosyal destek çalışmalarımızı arttırdık. Okula devam edemeyen çocukların büyük risk yaşadığı bir ortamda Bakanlık olarak ekonomik ve sosyal yönden biz destek olmaya çalışıyoruz.”

TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu bünyesinde kurulan Çocuk Hakları Alt Komisyonu, AK Parti Kocaeli Milletvekili Sayın Radiye Sezer Katırcıoğlu başkanlığında toplandı. Genel Müdürümüz Dr. Selahattin Güven, Komisyon’da yaptığı sunumda, Avrupa Birliği (AB) ülkelerinde çocuk nüfusu ortalamasının yüzde 18, Türkiye’de ise bu oranın yüzde 28 olduğuna dikkat çekerek, Türkiye özelinde yapılan incelemede, çocuk nüfus oranının genel nüfus oranı karşısında düştüğünün görüldüğünü anlattı. Bir ülkede doğurganlık oranının 2,1 seviyesinin altına düşmesinin, o ülkede doğurganlığın azaldığı anlamına geldiğini belirten Güven, Türkiye’de doğurganlık oranının 1,99 seviyesinde olduğunun altını çizdi. Güven ayrıca; Türkiye’deki bir başka riskin ise bir milyon hanenin tek ebeveyne sahip olması olduğunu söyledi.

Cezaevlerindeki çocukların da yanındayız

Konuşmasında, mahkeme kararı ile Bakanlığımıza gelen çocuklara da değinen Güven, mahkeme kararı ile gelen her çocuğun uzun süreli takip edildiğini söyledi. Cezaevlerinde anneleriyle kalan çocuklar için de Milli Eğitim Bakanlığı iş birliğinde çeşitli çalışmalar yapıldığını, 3-6 yaş grubu 319 çocuğun 300'ünün kreş hizmetlerinden faydalandığını ifade eden Güven, 2 yaş altı çocuklar için de çocuk oyun alanları oluşturulduğunu dile getirdi: "Cezaevindeki 70'e yakın çocuğun da, annesinin rızası dahilinde, herhangi bir akrabası ya da koruyucu aile hizmetinden yararlandırılarak cezaevi dışında yaşamını sürdürmesi sağlandı."

"Sokaklar sosyal medyadan daha güvenli"

Genel Müdürümüz Güven ayrıca, çocuklara yönelik istismarın önlenmesi adına yürütülen çalışmalarda "Çocuklar ekranla değil akranla büyüsün" düsturu ile hareket edildiğine dikkat çekti. "Çünkü sosyal medya, sokaklardan daha güvensiz." diyen Güven, sözlerini şöyle sürdürdü: "Biz sokakların çocuklarla daha güvenli hale geleceği düşüncesindeyiz. Biz sokakları ıssızlaştırdıkça risk büyüyor. Bu noktada da belediyelere büyük iş düşmektedir. Çocuk haklarının yaygınlaştırılması noktasında da çalışmaktayız. İllerde çocuk komiteleri oluşturuyoruz. Şu an 14 bin çocuk komitede yer almaktadır. Bu komiteler çocukların isteklerini iletme imkanı buluyor. Ayrıca çocuk alanında çalışan tüm personelimize çocuklara yaklaşım konusunda eğitim verdik. Çocuklara yaklaşım noktasında tüm personelimizi eğittik. Diğer kuruluşlarda da bu çalışmaları devam ettiriyoruz. Burada en iyi koruma yöntemi anne babaların çocuklarla konuşması olacaktır. Beden mahremiyetlerini korumaları gerektiği algısının çocuklara aşılması gerekiyor"

Çocukların dijital ve sosyal medya ortamlarındaki kontrolsüz ve kötü amaçlı yaklaşımlardan korunması, bedensel aktivitelere yönlendirilmesi, ruhsal ve sosyal gelişimlerine destek verilmesi amacıyla Bakanlığımız tarafından başlatılan Ekranla Değil, Akranla Büyüsün Çocuklar Kampanyası, büyük ilgi görüyor. Kampanya kapsamında, tanıtım faaliyetleri, sosyal, kültürel, sanatsal, sportif etkinlikler, çocuklara ve ailelere yönelik eğitim, seminer, konferanslar düzenleniyor. Bu kapsamda yapılan faaliyetlerde 2019 Aralık ayı itibarıyla 147 bin 495 çocuk ve 17 bin 481 aileye ulaşıldı.

ÇHGM, Koordinatör Kurum: Bakanlığımıza bağlı Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin uygulanması ve izlenmesinden sorumlu Koordinatör Kurum olarak belirlenmiştir.

Çocuk Hakları İl Çocuk Komiteleri Çalışmaları: İl Çocuk Hakları Komiteleri ülke çapında çocuk katılımını sağlayan bir örgütlenme oluşturmaktadır. Komitelere katılım bütünüyle gönüllülük esasına dayanmakta olup her çocuk üye olabilmektedir. Komiteye üye çocuk sayısı il bazında değişkenlik göstermekte olup mevcut aktif komite üye sayımız 14.033'tür.

Ulusal Çocuk Forumları: Her yıl 20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Gününde Bakanlığımız ve UNICEF işbirliğinde Ulusal Çocuk Forumları düzenlenmektedir.

Koruyucu Ailelik

Ergenliğin Kolay Atlatılması İçin Görevdeyiz!

KORUYUCU AİLELERE ERGENLİK DESTEĞİ

Çocuklarımızın gelişim evreleri takibimizde!"

Koruyucu aile yanındaki çocuklarımızın kişisel özellikleri, psikososyal durumları ve içinde bulunulan gelişim evrelerine özgü hususların tümünün özenli bir şekilde değerlendirilerek mesleki çalışmaların planlanması ve hayata geçirilmesi gerekmektedir. Özellikle ergenlik döneminde çocuklarda diğer gelişim evrelerine göre ki daha hızlı fiziksel, psikolojik ve sosyal değişimler meydana gelmekte, bu dönemi yaşayan çocuklar için süreçler daha hassas ve karmaşık olabilmektedir. Bu süreç çocuğun eğitim yaşamını, yetişkinlerle ve akranlarıyla olan ilişkilerini ve iletişim gibi konular başta olma üzere yaşamını pek çok yönden etkileyebilmektedir. bu süreç koruyucu aile hizmetinden yararlanan çocuğun, koruyucu aile ve öz ailesi ile olan ilişkilerini de etkilemektedir. Bu nedenle, gerek koruyucu aileler gerekse koruyucu aile yanında kalan çocuklar için bu sürece özgü destek ve rehberliğin sağlanması önem taşımaktadır.

Koruyucu aile hizmetinden yararlanan ergenlik dönemindeki çocukların da her zaman yanındayız. Psikologlarımız, çocuklarımızın ve koruyucu ailelerimizin ergenlik döneminde karşılaşılan sorunlarla başa çıkma yöntemlerini kolaylaştırmak için yola çıktı. 2019'da ulaşılan ergen sayısı 245'tir.

Koruyucu aile hizmeti; çeşitli nedenlerle kendi ailesi yanında kalması mümkün olmayan ve koruma altına alınan çocuklara yönelik Bakanlığımızın temel hizmet politikası çocuklarımızın aile odaklı hizmet modellerinden yararlandırılarak kuruluş bakımının en son seçenek olarak değerlendirilmesidir. Bu bağlamda koruyucu aile hizmeti; çeşitli nedenlerle kendi ailesi yanında kalması mümkün olmayan ve korunma altına alınan çocuklarımızın bir aile ortamında yetiştirilmesini, çocuk için karmaşık ve sorunlu olan bu dönemi mümkün olduğunca örselenmeden geçirmesini ve normal hayatını devam ettirmesini sağlamaktır.

Proje 81 ilde başladı

Bu kapsamda; koruyucu aile hizmetinden yararlanan ergenlik dönemindeki çocukların bu dönemde karşılaşılabilecekleri muhtemel problemlerin ortaya konulması, olası risklerin oluşmadan önüne geçilmesi, ortaya çıkan sorunların ise uygun yöntemler yoluyla çözüme kavuşturulabilmesi için vakadan sorumlu meslek elemanı ile işbirliği içerisinde çalışmak üzere; 81 ilimizde İl Müdürlüklerinde ve bağlı kuruluşlarda hizmet veren psikologlar görevlendirilmiştir. 2019 yılında 245 çocuğumuz ile 462 görüşme gerçekleştirilmiştir.

Mobil Ekipler

Mobil Ekiplerimizle Onbinlerce Çocuğumuz Güvende!

134 MOBİL EKİPLE 16 BİN ÇOCUĞUN YANINDAYDIK

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk, Bakanlığımızın 81 ilde başlattığı ‘mobil ekip’ uygulamasıyla 16 bin çocuğa ulaşıldığını anlattı. Bakan Selçuk, Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu ile TİSK Mikrocerrahi ve Rekonstrüksiyon Vakfı’nca “Birlikte Mümkün Türkiye” sloganıyla Antalya’da düzenlenen Ortak Paylaşım Forumu’na katıldı. Programda yaptığı konuşmada 2018’in Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Yılı ilan edildiğini anımsatan Bakan Selçuk, çocuk işçiliğinin yüzde 3’ün altına düştüğüne dikkat çekti. Mücadele kapsamında 134 mobil ekibin 81 ilde sahada olduğunu belirten Bakan Selçuk, “Bu yolla biz 16 bin çocuğa ulaştık. Kimine gerekli eğitimleri kimine sosyal destekleri verdik. Okul Destek Projemizle çocuklarımızı destekliyoruz. Çocuk işçiliğiyle mücadele vali eşleri tarafından takip ediliyor. Biz de buradaki sonuçları il bazlı alıyoruz.” dedi.

26.917 Çocuk GÜVENDE!

Tüm illerimizde bulunan Sosyal Hizmet Merkezleri aracılığıyla sorumlu oldukları bölgede risk grubunda yer alan çocukların izlemelerinin yapılabilmesi için Aile ve Sosyal Destek Programı (ASDEP) kapsamında personel görevlendirmesi yapılmıştır. ASDEP personeli hane ziyareti gerçekleştirerek çocuğun ve ailenin risk ve ihtiyaçlarını değerlendirmekte; risklerin giderilmesine yönelik mesleki müdahaleyi gerçekleştirmekte, ihtiyaçlarının giderilmesine yönelik rehberlik ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarına yönlendirme yapıyor.

Kuruluşlarımızda korunma ve bakım altında iken korunma ya da bakım tedbir kararı kaldırılarak ailesine teslim edilen, Çocuk Koruma İlk Müdahale ve Değerlendirme Birimi’ne gelen/getirilen, mobil ekiplerin alan taraması sonucu

sokakta çalıştırıldığı tespit edilen ve mobil sosyal hizmet uygulaması ile okullarda tespit edilen çocuklardan herhangi bir sosyal hizmet modeli önerilmeden ailesine teslim edilenler, kuruluşlarımızda koruma ve bakım altında bulunan çocukların aileleri yanında kalan kardeşleri ile risk grupları arasında tanımlanmamış olan ancak il düzeyinde karşılaşılan riskler ve risk gruplarındaki çocukların izlenmesi amaçlanıyor. Program kapsamında ülke genelinde Kasım 2019 tarihi itibarıyla 26 bin 977 çocuğa yönelik izleme gerçekleştirildi.

Sokakta Çalıştırılan Çocuklara Yönelik Hizmetler

Sokakta risk altındaki çocuklarımıza yönelik 2017 yılının ikinci yarısında 111 Mobil Ekip ile başlattığımız ve 5.069 çocuğa ulaştığımız Mobil Ekip uygulamasında ekip sayısı 134'e çıkarak, toplamda 16 bin 474 çocuğa doğrudan hizmet sunumu gerçekleştirilmiştir.

Mobil ekipler tarafından yapılan alan taraması ile tespit edilen çocukların sokakta yaşama/çalıştırılma veya dilendirilme nedenlerinin araştırılması; yapılan inceleme neticesinde çocuk ve ailenin uygun bulunan sosyal hizmet modellerine ve yardımlara yönlendirilmesi sağlanmaktadır.

Mobil Sosyal Hizmet Birimleri

Cumhurbaşkanlığı İl. 100 Günlük İcraat Programı kapsamında sosyal hizmet müdahalesine ihtiyaç duyan risk altındaki çocukların tespit edilmesi amacıyla sosyal çalışma görevlilerinin yer aldığı mobil sosyal hizmet birimleri oluşturulmuştur. 2019 yılı itibarıyla 81 ilde 149 mobil sosyal hizmet birimi oluşturulmuştur. İl/ilçe Milli Eğitim Müdürlükleri ile koordineli olarak 1.615 okul ile eşleşmeler yapılmıştır. 17 bin 076 çocuk ve 11 bin 030 aile ile görüşme gerçekleştirilmiştir.

Mobil Sosyal Hizmet Birimleri, şehrin dezavantajlı bölgelerinde bulunan okullar ile eşleştirilerek bu okullarda; okul devamsızlığı olan, ihmal, istismar, suça sürüklenme riski taşıyan vb. risk altındaki çocuklara yönelik tespit ve müdahale çalışmaları yürütülmektedir.

Atama Törenleri

Devlet Korumasından Yararlanmış Gençlerin Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Yerleştirilmesine ilişkin tören Bakanlığımız Reşat Moral Toplantı Salonu'nda gerçekleştirildi. Kasım ayında gerçekleştirilen törende 1.714 çocuğumuz Devlet Personel Başkanlığı tarafından kura usulü ile işe yerleştirildi.

Devlet korumasından yararlanmış gençlerimizin; kendi ayakları üzerinde durabilmeleri, toplumsal yaşama bağımsız ve üretken bir birey olarak katılabilmeleri amacıyla kamu kurum ve kuruluşlarında istihdamları sağlanmaktadır. Bu amaçla yılda 3 kez, devlet korumasından yararlanmış gençlerimize yönelik kamu kurum ve kuruluşlarında işe yerleştirme töreni düzenlenmektedir. Reşat Moral Toplantı Salonu'nda gerçekleştirilen törene Bakanlığımızda görevli personelin yanı sıra, Ankara İl Müdürlüğü'nden görevliler ve 50 hak sahibi gencimiz ile Devlet Personel Başkanlığı'ndan 20 personel katıldı. Bu yerleştirme dönemi için ilköğretim seviyesinden 932; ortaokul/ilköğretim seviyesinden 978; ön lisans seviyesinden 140; lisans seviyesinden 133 olmak üzere toplam 2.183 kadro ayrıldı. Kasım ayında gerçekleştirilen törende 1.714 çocuğumuz Devlet Personel Başkanlığı tarafından kura usulü ile işe yerleştirildi.

**“Çocuklarımız
emanettir”**

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk, düzenlenen törende bir konuşma gerçekleştirdi. Çocuklara iyi bir gelecek hazırlamanın kendileri için her şeyden önce ahlaki ve sosyal bir sorumluluk olduğunu ifade eden Selçuk, hiçbir şeyin çocukların yüzündeki tebessümden kıymetli ve mutluluk verici olmadığını söyledi. Dünyada farklı sebeplerle korunmasız yaşayan çocuk sayısının resmi olarak 150 milyon, resmi olmayan rakamlara göre ise 400 milyondan fazla olduğuna dikkati çeken Selçuk, bu trajediye son verilmesinin öncelikle devletlerin sonra da herkesin sorumluluğunda bulunduğunu vurguladı. Bakanlık olarak, gençlerin korunması ve hayata en iyi şekilde hazırlanması için tüm imkanları seferber ettiklerini dile getiren Selçuk, “Bugüne kadar,

çocuklarımız emanettir diyerek, doğumlarından yetişkinlik çağlarına kadar her türlü ihtiyaçlarıyla ilgilendik. Çocuklarımızın sevinciyle sevindik, başarılarıyla mutlu olduk. Çocuklarımızı önlenabilir risklerden koruyarak, huzur içinde yaşamlarını sağlamak amacıyla var gücümüzle çalışmaktayız” diye konuştu. Bakan Selçuk, devlet korumasındaki çocukları, eğitimlerinin her aşamasında desteklediklerini belirterek, gelecek kaygısı yaşamamaları için gençlerin istihdamda olmalarını önemsediklerini söyledi.

Artık yılda 3 kez atama yapılıyor

Gençlerin kamu kurumlarına atanmasında merkezi yerleştirme sistemine geçtiklerini anımsatan Selçuk, şöyle konuştu: “Yaptığımız düzenlemeyle hak sahipliğini kazanmada başvuru süresini 2 yıldan 5 yıla çıkardık. Yılda bir kez yapılmakta olan devlet korumasından yararlanmış gençlerimiz için kamu kurumlarına yerleştirmelerini artık yılda üç kez yapmaktayız. Ayrıca 2018’deki düzenlemeyle gençlerimiz, mühendis, öğretmen, hemşire, avukat, tekniker gibi unvanlara atanabiliyor. Bu yönüyle başarı gösteren gençlerimiz toplumda rol model olarak akranlarına da güzel örnek sunuyorlar. Yerleştirme işlemleri, kamu kurumlarımızın ihtiyaçları doğrultusunda gençlerimizin talep ettikleri unvanlara yerleştirilmesiyle gerçekleştirilmekte. Daha önce ataması yapılan 2 bin 200 gencimizi de bu unvan değişikliğinden faydalandırdık.” Bakan Selçuk konuşmasında, özel sektör istihdam teşviki uygulamasından da 2 bin 600 farklı iş kolunda 3 bin gencin faydalandığına değindi.

2019

Faaliyet ve

Hedefler

2019 Sonunda Faaliyetlerimiz ve Hedeflerimiz

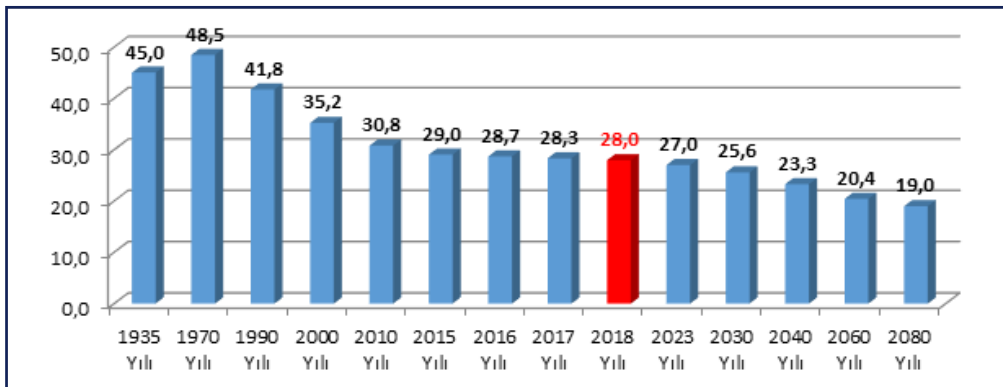
ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Temel Faaliyetlerimiz

Bakanlığımız, çocuklara yönelik hizmetlerini; çocuğun üstün yararı ön planda tutularak çocuk hakları doğrultusunda aile odaklı yaklaşım önceliği çerçevesinde gerçekleştirmektedir. Çocukların aile birlik ve bütünlüğü içinde büyümelerini sağlamak, çocuk koruma sistemimizin temelini oluşturmaktadır. Kuruluş bakımının zorunlu olması halinde ise çocukların rehabilitasyon süreci sonrası ailesi yanına döndürülmesi, bunun mümkün olmadığı durumlarda Çocuk Evi veya Çocuk Evleri Sitesi'ne yerleştirilmeleri hedeflenmektedir. Korunma ihtiyacı olan yabancı uyruklu tüm çocuklara da aynı hizmetler verilmektedir. Çocukların gelişimini desteklemek ve risklere karşı bilinçli

ve duyarlı nesillerin yetişmesini sağlamak üzere koruyucu ve önleyici hizmetlere ağırlık verilmekte, çocuklara yönelik riskleri öngören ve gerekli adımları atabilecek mekanizmalar kurulmaktadır.

2018 yılı sonu itibarıyla Türkiye nüfusu 82.003.882 iken, nüfusun 22.920.422'sini çocuk nüfusu oluşturmuştur. Çocuk sayımız her yıl artmakla birlikte çocukların toplam nüfus içindeki oranı düşmektedir. Yıllar itibarıyla çocuk nüfusu ise, 1935 yılında toplam nüfusun %45'ini, 1970 yılında %48,5'ini ve 2000 yılında %35,2'sini oluşturmuştur. TÜİK projeksiyona göre bu oran 2080 yılında %19'a düşecektir.

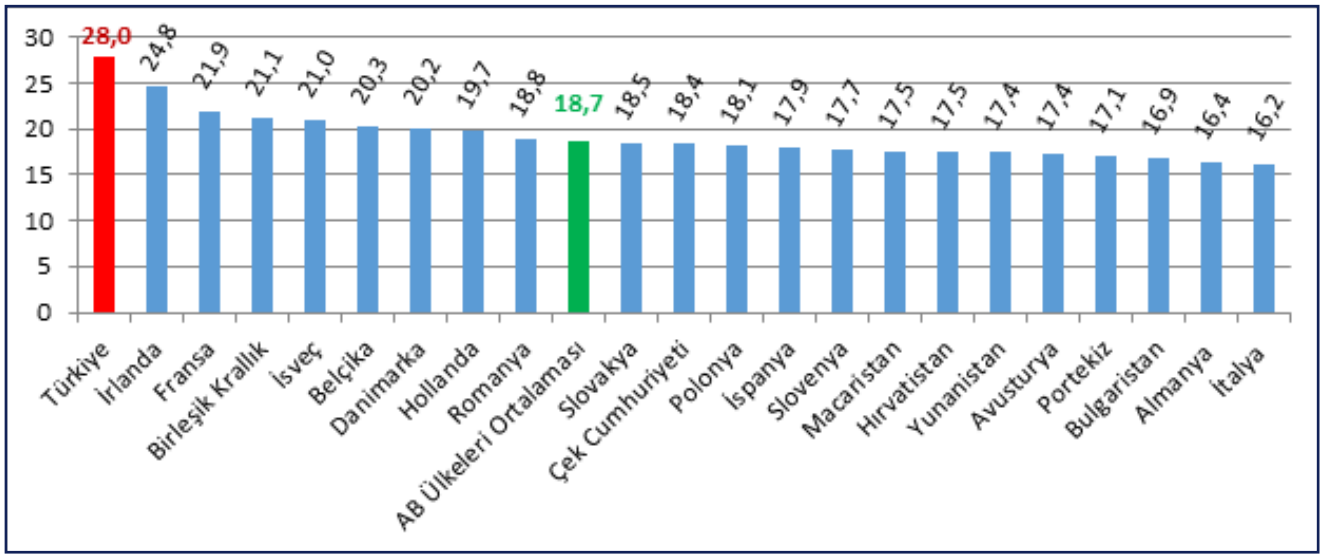

Grafik: Çocuk Nüfusunun Genel Nüfus İçindeki Oranı

Kaynak: TÜİK

Avrupa Birliği (AB) ülkelerinin çocuk nüfusu oranlarına bakıldığında, en yüksek oran %24,8 ile İrlanda'da görülmektedir. İrlanda'yı sırasıyla Fransa, Birleşik Krallık ve İsveç takip etmektedir. Almanya (%16,4) ve İtalya (%16,2) AB ülkeleri içerisinde çocuk nüfusu oranının en düşük olduğu ülkeler olarak karşımıza çıkmaktadır. AB ülkelerinin çocuk nüfusu ortalaması ise %18,7 olarak hesaplanmıştır.

AB ülkeleri ile kıyaslandığında Türkiye'nin oldukça yüksek çocuk nüfusu oranına sahip olduğu görülmektedir. Türkiye, AB ülkeleri içinde en yüksek çocuk nüfusu oranına sahip ülkesi İrlanda'dan yaklaşık %3,2 oranında daha fazla çocuk nüfusu oranına sahiptir. Türkiye çocuk nüfusu oranı, aynı zamanda AB ülkeleri çocuk nüfusu ortalamasından yaklaşık % 9,3 daha yüksektir.

Grafik: AB Ülkelerinde Çocuk Nüfus Oranları

Kaynak: TÜİK

1) ÇOCUĞA YÖNELİK KORUYUCU VE ÖNLEYİCİ FAALİYETLER

Çocukların karşılaşabilecekleri riskleri öngörerek kurumlar arası iş birliği ve koordinasyon ile risklerin erken dönemde tespit edilerek müdahale edilebilmesi için Genel Müdürlüğümüz bünyesinde koruyucu ve önleyici mekanizmalar geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapılmaktadır.

A. Sosyal Medya Çalışma Grubu Çalışmaları

- Çocukların dijital ve görsel medyada karşılaşabilecekleri risklerin tespiti, zararlı olan içeriklerin kaldırılmasına ilişkin çalışmalar yürütülmesi amacıyla “Sosyal Medya Çalışma Grubu” oluşturulmuştur. Çalışma grubu tarafından **2019 yılı sonu itibarıyla 158 içeriğe müdahalede** bulunulmuştur.

B. Ekranla Değil Akranla Büyüsün Çocuklar” Kampanyası

- Çocukların dijital ve sosyal medya ortamlarındaki kontrolsüz ve kötü amaçlı yaklaşımlardan korunması, alternatif fiziksel, sosyal ve kültürel yaşam alanlarının yaygınlaştırılması, çocukların bedensel aktivitelere yönlendirilmesi, ruhsal ve sosyal gelişimlerine destek verilmesi, akranlarıyla sosyalleşmesinin sağlanması amacıyla “Ekranla Değil Akranla Büyüsün Çocuklar” kampanyası başlatılmıştır. 81 ilde İl Müdürlüklerimiz aracılığıyla tanıtım, etkinlik, sosyal, kültürel ve sportif faaliyetler, çocuklara ve ailelerine yönelik çeşitli eğitimler gerçekleştirilmekte ve çocuk oyun alanları oluşturulmaktadır. Kampanya kapsamında yürütülen faaliyetlerde **2019 yılı sonu itibarıyla 147.495 çocuk ve 17.481 aileye ulaşılmıştır.**

C. 0-6 Yaş Aralığındaki Çocuklar İçin Uygun İçerikli Kitap Listelerinin Oluşturulması Projesi

- Ailelerin, çocukların gelişim dönemlerine uygun kitap seçimi konusunda rehber niteliği taşıyan seçim kriterleri oluşturulmuş ve 0-6 yaş çocuklara uygun içerikli kitap listesi hazırlanmıştır. Çalışma kapsamında 2019 yılı sonu itibarıyla 960 kitap incelenmiş olup **402 kitap**, Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü web sayfasında yayınlanmıştır.

D. SED Hizmetinin Etkinliğinin Artırılması (Okul Destek) Projesi

- SED Hizmetinin etkinliğini artırmak, ailelerde çocuk ile ilgili farkındalık oluşturmak, çocuklara okul dışı zamanlarını kaliteli ve verimli kullanabilecekleri ortam ve imkânları sunmak amacıyla 2017 yılında başlattığımız SED Hizmetinin Etkinliğinin Artırılması (Okul Destek) Projesi kapsamında SED Hizmetinden yararlanan çocuklar için akademik, sosyal, kültürel ve sportif etkinlikler düzenlenmektedir.
- 2017 yılında pilot uygulama kapsamında 23 ilde başlatılan Proje 2018 yılında Cumhurbaşkanlığı İ. 100 Günlük İcraat Programı kapsamında ülke geneline yaygınlaştırılmıştır ve SED Hizmetinden yararlanan 5. ve 8. Sınıf aralığında eğitime devam eden 15.740 çocuğun sosyal, kültürel, sportif ve akademik faaliyetlerden faydalanması sağlanmıştır. Bunun yanında SED Hizmetinin sosyal destek boyutunun etkinliği artırılmış, SED Hizmetinden yararlanan aile ve çocuklar psikososyal yönden desteklenmiştir. Aile ve çocuklara akademik başarının artırılmasına yönelik çalışmalar ve rehberlik yapılmıştır.

- Proje kapsamında 2019 yılı Ocak-Aralık döneminde çocuklar için düzenlenen 400 seminer, konferans ve eğitime 7 bin 334 çocuk, aileler için düzenlenen 749 seminer, konferans ve eğitime ise 11 bin 605 aile bireyi, 3 bin 593 sosyal kültürel faaliyete mükerrer katılımlarla beraber 39 bin 874 çocuk ve 9 bin 20 aile bireyi katılım sağlamıştır. 426 Okul Destek Kursuna 4.848 çocuk düzenli olarak devam etmiştir. Proje sorumlularımız tarafından 3.965 okul ziyareti gerçekleştirilmiştir. Bu doğrultuda 6.157 çocuğun okuldaki kurslarına düzenli devam etmesi sağlanmıştır. Çeşitli sanatsal ve kişisel gelişim kurslarına toplam 2.044 çocuğun futbol, basketbol, voleybol, badminton, tekvando, boks, kickboks, masa tenisi, okçuluk, satranç, kayak, bocce, atletizm, güreş, yüzme gibi sporlara ilişkin ise 1.935 çocuğun kurs kaydı sağlanmıştır. Desteklenen çocuklarımızdan 46'sı 2019 LGS merkezi sınav puanlarına göre %10'luk dilime girerek 400 üzeri puan almıştır.

E. MEB ve DİB'e Bağlı Yatılı Kuruluşlarda Çalışan Personellere Eğitim

- Genel Müdürlüğümüzün çocuklara yönelik olarak koruyucu ve önleyici hizmetleri kapsamında MEB ve DİB'e bağlı yatılı kuruluşlarda kalmakta olan çocuklara daha iyi hizmet verilebilmesi, çocukların gelişimlerinin desteklenmesi ve toplu yaşam alanlarında meydana gelebilecek olumsuz durumların önüne geçilmesi amacıyla Bakanlığımızca yatılı kuruluşlarda görev yapan personele yönelik eğitimlerin yapılması planlanmıştır. Bu kapsamda Çocuğa Yaklaşım, İletişimi Başlatma, Kriz ve Krize Müdahale, Çocukta Mahremiyet, Riskli Davranışlar, Sınırlar ve sorumluluklarımız ve Olumlu Davranış Kazandırmak başlıkları altında hazırlanan eğitim modülleri yatılı kuruluşlarda çocukla temas halinde bulunan olan yurt müdürü ve müdür yardımcısı, öğretmen, öğretici, belletmen, memura ve diğer personele verilmesi amaçlanmıştır. 2019 yılı sonu itibarıyla toplam 25.459 personele eğitim verilmesi sağlanmıştır.

F. Mahremiyet Eğitimleri

- Çocuk hizmetleri alanında çalışan tüm personelin ve hizmet sunulan ailelerin desteklenmesi amacıyla 2018 yılında "Mahremiyet Eğitim Modülü" hazırlanmış ve bu kapsamda kuruluşlarımızda görev yapan tüm personelin yanı sıra, koruyucu aile, kreş ve sosyal ekonomik destek hizmetlerimizden yararlanan ailelere, **2019 yılı sonu itibarıyla 54.386 kişiye mahremiyet eğitimi verilmiştir.**

G. Çocuklar Güvende Programı

- Sosyal hizmet müdahalesinde bulunulan çocuklar ve aileleri başta olmak üzere risk altındaki çocukların Sosyal Hizmet Merkezleri aracılığıyla izlemelerinin yapılabilmesi ve zamanında müdahalenin gerçekleştirilebilmesi amacıyla "Çocuklar Güvende Programı" geliştirilmiş olup program kapsamında **2019 yılı sonu itibarıyla 27.717 çocuğun izlemesi yapılmıştır.** Program kapsamında;

1. Sokakta çalıştırıldığı mobil ekiplerce tespit edilen ve sosyal hizmet modeli önerme gereği duyulmadan ailesine teslim edilen çocuklar
2. Mobil çocuk sosyal hizmet uygulaması ile tespit edilen risk altındaki çocuklar
3. Kuruluşlarımızda korunma ve bakım altında iken ailesine teslim edilen çocuklar
4. ÇOKİM'e gelen/getirilen ve sosyal hizmet modeli önerme gereği duyulmadan ailesine teslim edilen çocuklar
5. Suça sürüklenen çocuklar
6. Kuruluşlarımızda koruma ve bakım altında bulunan çocukların aileleri yanında kalan kardeşleri
7. Diğer risk gruplarındaki çocukların izlenmesi amaçlanmaktadır.

H. Mobil Çocuk Sosyal Hizmet Birimleri Çalışmaları

- Koruyucu ve önleyici hizmetlerin yaygınlaştırılması ve okullarda sosyal hizmetlerin etkinliğinin artırılabilmesi amacıyla **2018 yılında “Mobil Çocuk Sosyal Hizmet Birimleri” oluşturulmuştur.** 2019 yılı itibarıyla 81 ilde oluşturulan 161 birim tarafından Mobil Çocuk Sosyal Hizmet Birimleri ile 3.466 okulun eşleşmesi yapılarak risk grubunda olduğu değerlendirilen çocukların tespiti için bu **okullara 5.426 kez ziyaret gerçekleştirilmiştir.**

Yapılan okul ve aile ziyaretlerinde;

- ✓ 19.688 çocuk,
- ✓ 12.643 aile,
- ✓ 4.756 okul idaresi,
- ✓ 4.681 rehberlik servisi,
- ✓ 4.719 sınıf öğretmeni.

ile **toplam 46.487 görüşme gerçekleştirilmiştir.** Yapılan görüşmeler sonucunda, koruyucu ve destekleyici tedbirler kapsamında toplam **11.902 sosyal hizmet müdahalesi** uygulanmıştır:

102

çocuk hakkında
bakım tedbiri
kararı alınmıştır.

700

çocuk hakkında
danışmanlık
tedbiri kararı
alınmıştır.

303

çocuk hakkında
sağlık tedbiri
kararı alınmıştır.

4.775

çocuk sosyal,
spor, sanat,
vb. faaliyetlere
yönlendirilmiş.

1.755

aileye yönelik
danışmanlık yapılarak
ihtiyaç duydukları diğer
hizmetlere erişimleri
sağlanmıştır.

623

çocuk hakkında
eğitim tedbiri
kararı talep
edilmiş.

- 1. 3.516 çocuk Sosyal ve Ekonomik Destek** kapsamında desteklenmeye başlanmış, **1.070 aile Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı** hizmetlerinden yararlandırılmıştır.
 - 2. 339 çocuk Çocuklar Güvende Programı** kapsamında izlenmek üzere birime havale edilmiştir.
 - 3. 9.901 aile** ihtiyaçlarının giderilmesi amacıyla diğer kamu kurum ve kuruluşlarına (SYDV, İŞKUR, İl Sağlık Müdürlüğü, Belediye, Sosyal Güvenlik Kurumu, Gençlik Spor İl Müdürlüğü vb.) yönlendirilmiştir.
- Suriyeli çocukların toplumumuza uyumlarının sağlanması amacıyla 2014 yılında **“Sosyal Uyum Programı”** hayata geçirilmiş olup program kapsamında 2019 yılı sonu itibarıyla **201.220 çocuğa** ulaşılmıştır.

Sokakta Çalıştırılan Çocuklara Yönelik Hizmetler

- Çocuk işçiliğinin en kötü biçimlerinden olan sokakta çalıştırılmaya yönelik müdahale edilebilmesi için 81 ilde **132 mobil ekip** oluşturulmuştur. 2017 yılı Haziran ayından 2019 yılı sonuna kadar **18.516 çocuğa** sosyal hizmet müdahalesinde bulunulmuştur:
- 4.947 çocuk** SED hizmetinden yararlandırılmış veya Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarına (SYDV) yönlendirilmiştir.

450

çocuk kurum bakımı altına alınmıştır.

1,548

çocuk ÇOKİM'lere yönlendirilmiştir.

1.016

çocuğun okula devam etmediği tespit edilmiş olup eğitimlerine devamları sağlanmıştır.

438

çocuk hakkında eğitim tedbiri kararı alınmıştır.

527

çocuk hakkında danışmanlık ve sağlık tedbiri kararı alınmıştır.

4.140

çocuk hakkında eğitim, rehberlik ve danışmanlık tedbiri kararı verilmiştir.

826

çocukla ilgili adli işlem yapılmıştır.

10.228

aileye rehberlik hizmeti sağlanmıştır.

- Koruyucu ve önleyici bir hizmet modeli olarak geliştirilen “Ücretsiz Bakım Hizmeti” kapsamında dezavantajlı grupların, Bakanlığımıza bağlı özel kreş ve gündüz bakımevi ile çocuk kulüplerinden ücretsiz yararlanmaları sağlanmaktadır. Ekonomik yetersizlik içinde olan ailelerin çocuklarının korunma altına alınmadan, aileleri yanında kalmalarına ve çocukların bakım yükümlülüğüne destek olarak ailelerin meslek edindirilme kursları ile çalışma hayatına katılımlarına katkı sağlanmaktadır. 2019 yılı sonu itibarıyla dezavantajlı grupta yer alan 3.300 çocuğumuzun bu kuruluşlardan ücretsiz yararlandırılması sağlanmıştır.
- 23.11.2018 tarihinde başlatılan “Bir Meslek Bir Gelecek Projesi” ile 81 ilde İl Müdürlüklerimiz ve İŞKUR İl Müdürlükleri arasında koordinasyon sağlanarak çocuk bakım kuruluşlarında (ÇES, ÇOKİM, ÇODEM, ÇEKOM) koruma ve bakım altında bulunan çocuklar ve SED hizmeti ile desteklenen çocuklarımızdan örgün eğitime devam etmeyenlerin mesleki eğitime yönlendirilmesine yönelik çalışmalar yapılmaktadır. Çocuklarımızın ilgilerine göre mesleki bilgi ve becerilerinin geliştirilmesi ve meslek edindirilmelerine yönelik mesleki eğitim kurs çalışmaları başlatılmıştır. 2019 yılı sonu itibarıyla çocukların tespiti ve uygun meslek seçimine yönelik çalışmalar sonucunda 614 çocuğumuz İŞKUR meslek edindirme kurslarına devam etmektedir.

- Çocuklarımızın hayata hazırlanmalarına yönelik başlattığımız, pilot uygulama olan **“Benim Rehberim Programı”** ile çocuklarımız, kendileri gibi korunma altında yetişmiş ve başarılı olmuş gençlerimizle bir araya gelmektedir. Rehberler ve Kuruluş personeli ile toplantılar gerçekleştirilmiş olup bu kapsamda **394 rehber ve 394 çocuk** belirlenmiştir.

- 09/07/2018 tarih ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 1117 sayılı Küçükleri Muzır Neşriyattan Koruma Kanunu'nda yapılan değişiklik sonucu Bakanlığımız bünyesinde Küçükleri Muzır Neşriyattan Koruma Kurulu oluşturulmuştur. Kurulun sekreteryaya hizmetleri Genel Müdürlüğümüzce yerine getirilmektedir. Küçükleri Muzır Neşriyattan Koruma Kurulu'nun basılmış eserlerin 18 yaşından küçükler için muzır olduğu hakkında bir karar verme ve müstehcenlik suçu ile ilgili olarak yargı organlarına resmi bilirkişilik yapmak görevleri bulunmaktadır. Kurul tarafından 2019 yılı sonu itibarıyla 2.739 adli bilirkişilik dosyası, 7.423 neşriyat ve 9 kitap değerlendirilerek karara bağlanmıştır.

- Cumhurbaşkanlığı II. 100 Günlük İcraat Programı kapsamında çocuğa yönelik ihmal, istismar ve şiddet vakalarında sağlıklı müdahale etmek amacıyla 81 ilde Uzman Müdahale Ekipleri oluşturulmuştur.

Uzman Müdahale Ekipleri eğitimlerinde 315 personel eğitim almıştır. 81 ilde Uzman Ekip, mağdur çocuk ve ailesine hizmet vermeye başlamıştır. 2019 yılı sonu itibarıyla 5.153 vakaya müdahale edilmiştir.

2) AİLE ODAKLI HİZMETLER

Koruma ihtiyacı olan çocuklara hizmet sunumunda aile yanında bakım odaklı hizmetlere ağırlık ve öncelik verilmektedir.

Ailelerin ekonomik ve sosyal yönden desteklenerek aile birliğinin korunması ve çocukların öz aileleri ve yakınları yanında desteklenmesi amacıyla kurum bakımına alternatif model olarak sunulan aile odaklı hizmetlerimizin temelini Sosyal ve Ekonomik Destek (SED) Hizmeti oluşturmaktadır. Ailesi yanında desteklenemeyen çocukların, aile ortamında ve aile sıcaklığını hissederek yaşamaları için Koruyucu Aile ve Evlat Edinme Hizmetleri yürütülmektedir. Kuruluş bakımı ise en son seçenek olarak görülmektedir. E-Devlet sistemi üzerinden SED, Koruyucu Aile ve Evlat Edinme müracaatları yapılabilmesi imkânı sağlanmıştır.

- **Sosyal ve Ekonomik Destek (SED) Hizmeti;**

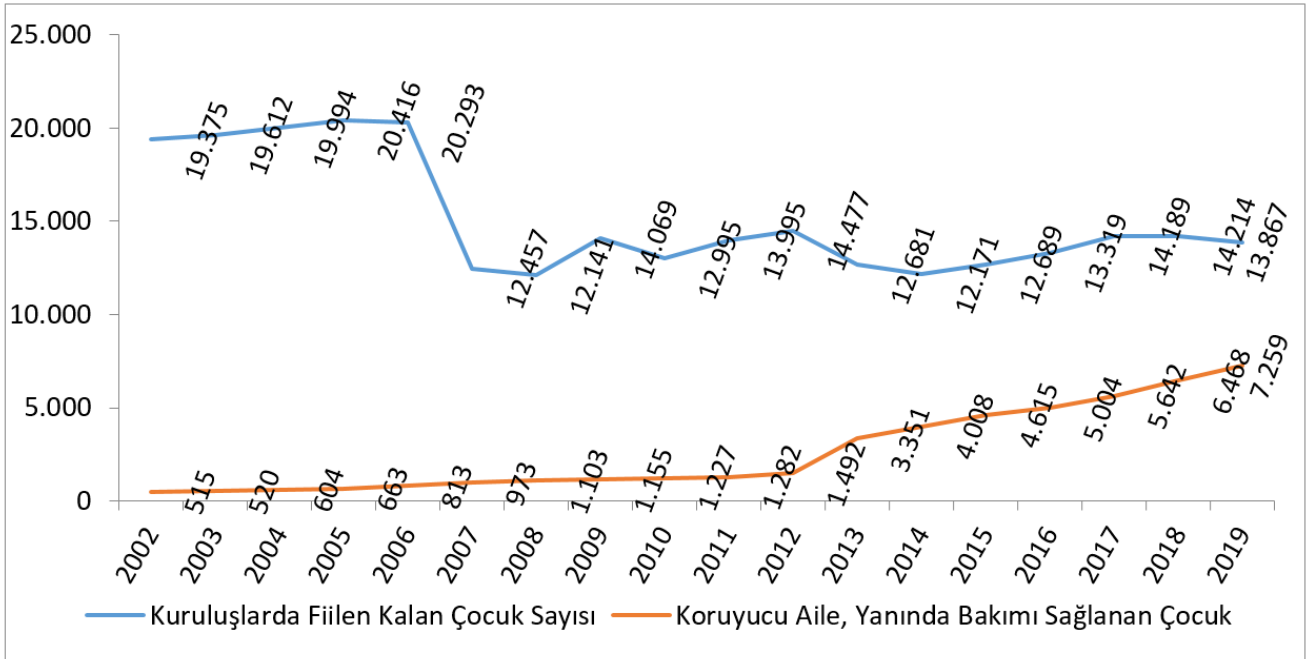
çocukların kurum bakımına alınmadan ailesi yanında desteklenmesi kapsamında yürütülmektedir. Ailelerin ekonomik yoksunluğu nedeniyle kurum bakımına alınma riski bulunan çocuklar için ailelere sağlanan SED ile çocuklar öz aile veya yakınları yanında desteklenmekte, aile birliği ve bütünlüğü sağlanmaktadır.

Bununla birlikte hizmetten yararlanan ailelerin İŞKUR meslek edindirme kurslarına yönlendirilerek kendi hayatlarını sürdürebilecekleri iş ve meslek edindirilmelerine yönelik çalışmalar yapılmaktadır. SED hizmeti, ailenin ihtiyacına göre süreli ve geçici ekonomik destek hizmetlerini içermektedir. SED hizmetinden **2002 yılında 11.906 çocuk** yararlanırken 2019 yılı sonu itibarıyla **130.000 çocuk** faydalandırılmaktadır.

- **EvladEdinmeHizmeti**, kendi ailesi ile yaşama imkânı kalmamış olan çocuklar için değerlendirilmektedir. Bu kapsamda korunmaya ihtiyacı olan çocuklardan durumu evlat edinmeye uygun olanlar, evlat edinme talepleri çocuğun yüksek yararı odağında incelenerek uygun bulunan ailelerin yanına bu hizmet kapsamında yerleştirilmektedir.

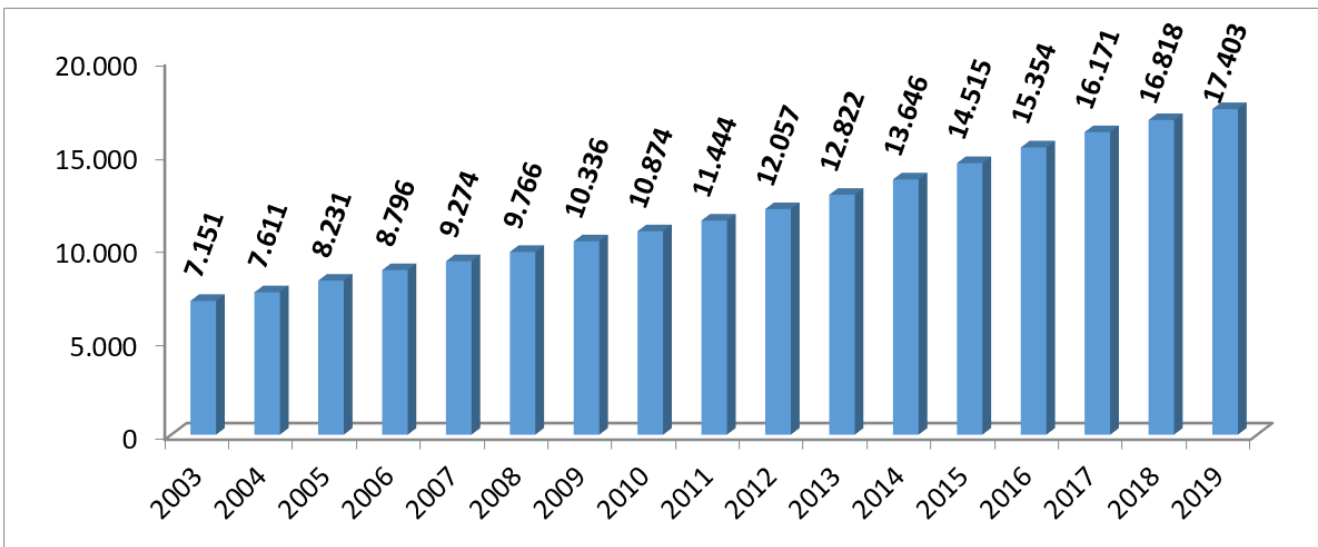
- **Koruyucu Aile Hizmeti;**

çeşitli nedenlerle öz ailesi yanında bakımları sağlanamayan ve evlat edindirilemeyen çocukların, ebeveynlik özelliklerini taşıyan ücretli veya gönüllü statüdeki uygun aile ya da kişilerin yanında, kısa ya da uzun süreli olarak kurumumuzun gözetiminde bakımlarının sağlanmasıdır. Ülkemizde, günümüzde uygulanan modele yakın “Koruyucu Aile” modeli 1949 yılından itibaren görülmekle birlikte 2002 yılına gelindiğinde, yalnız 500 koruyucu aile yanında 515 çocuk hizmetten yararlanmıştır. Koruyucu aile hizmetinden yararlandırılan çocukların sayılarının artması ve hizmetin ülke genelinde yaygınlaşması açısından ise Sayın Emine ERDOĞAN Hanımefendi’nin himayesinde başlatılan **“Toplum Kalkınmasında Gönül Elçileri Projesi”** önemli bir rol oynamıştır. Projenin başladığı tarih olan 2012 yılı sonu itibarıyla 1.350 koruyucu aile yanında 1.492 çocuk bulunmakta iken 2019 yılı sonu itibarıyla 5.967 aile yanında **7.259 çocuk** bulunmaktadır.

Kuruluşta Bakımı Sağlanan Çocuklar ile Koruyucu Aile Yanında Bakımı Sağlanan Çocuklar

Bakanlığımız, çocukların yüksek yararı odağında evlat edinme hizmetini gerçekleştiren tek resmî aracı kurumdur. Ülkelerarası evlat edinme işlemlerinde ise Lahey Sözleşmesi kapsamında Merkezi Makam yetkisiyle görev yapmaktadır. 2019 yılı sonu itibarıyla **585 çocuğumuzun** daha bu hizmetten faydalandırılarak toplamda **17.403 çocuğumuzun** evlat edinme hizmetinden faydalandırılması sağlanmıştır.

Yıllar itibarıyla Evlat Edinme Hizmetinden Yararlandırılan Çocuk Sayısı

Kuruluş Bakımı Hizmetleri

Bakanlığımızın korunma ihtiyacı olan çocuklara yönelik temel hizmet politikası; çocukların kuruluş bakımına alınmaksızın öz aile, akraba yanında bakımının sağlanması veya aile odaklı bakım hizmetlerden yararlandırılmasıdır. Aile yanında bakımı mümkün olmayan çocuklara ise son seçenek olarak aile odaklı hizmetlerden yararlandırılana kadar geçici süreliğine aile yapısına en yakın model olan ev tipi yatılı sosyal hizmet birimlerinde hizmet verilmektedir.

Çocuk koruma hizmetlerimizde aile odaklı hizmetlere verilen önceliğin bir sonucu olarak kurum bakımı altındaki çocuk sayısının, artan nüfusa ve sorunlarda karşılaşılan çeşitliliğe rağmen yıllar bazında önemli oranda düştüğü görülmektedir. Kurum bakımı altında olan çocuk sayısı **2002 yılında 19.375 iken 2019 yılında bu sayı % 30 azaltılarak 13.867 çocuğa düşmüştür.**

Korunma ihtiyacı olan çocuklar hakkında uygun sosyal hizmet modeli belirleninceye kadar yatılı hizmet veren Çocuk Koruma İlk Müdahale ve Değerlendirme (ÇOKİM) Birimleri ilk olarak 2012 yılında uygulamaya geçmiş olup 2019 yılı sonu itibarıyla 58 ilde 82 ÇOKİM Birimi ile hizmet sunulmaktadır.

Çok sayıda çocuğun bir arada kaldığı koğuş tipi yurt ve yuvalar kapatılarak aile ortamına en yakın ev tipi yatılı birimler olan çocuk evleri ve çocuk evleri siteleri oluşturulmuştur. Kuruluş bakımı hizmet modelinin dönüşümü 2017 yılında tamamlanmıştır.

Bakım hizmeti veren 3 kuruluş modeli bulunmaktadır:

- **Çocuk Evleri:** 0-18 yaş arasındaki korunmaya ihtiyacı olan çocukların kaldığı ev tipi birimlerdir. 2005 yılında 4 ev ile hizmet vermeye başlayan Çocuk Evleri hizmet modelinde 2019 sonu itibarıyla 1.192 Çocuk Evinde 6.164 çocuğun bakımı sağlanmaktadır.

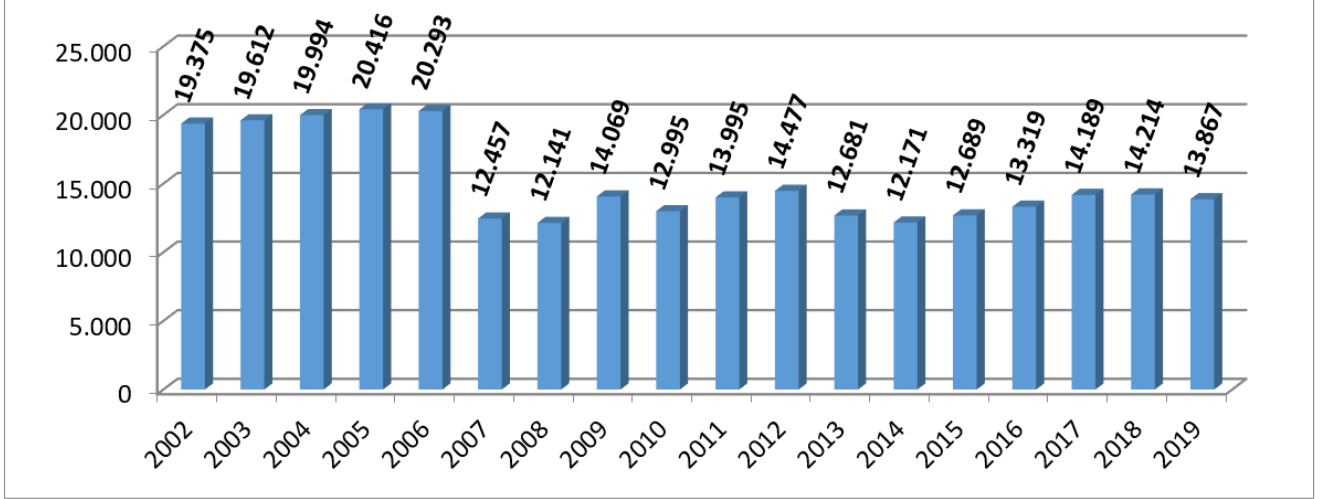
- **Çocuk Evleri Sitesi (ÇES):** Korunma ihtiyacı olan çocukların bakımlarının sağlandığı aynı yerleşkede bulunan birden fazla ev tipi sosyal hizmet biriminden oluşan kuruluşlardır. 2002 yılında 3 olan Çocuk Evleri Sitesi sayısı 112'ye çıkarılmış olup 2019 yılı sonu itibarıyla bu sitelerde 6.132 çocuğun bakımı sağlanmaktadır.

- **Çocuk Destek Merkezleri:** Suça sürüklenmesi, suç mağduru olması veya sokakta sosyal tehlikelerle karşı karşıya kalması sebebiyle haklarında bakım tedbiri veya korunma kararı verilen çocuklardan; psikososyal desteğe ihtiyaç duyduğu tespit edilen çocukların temel gereksinimlerini karşılamak, fiziksel, duygusal, psikolojik ve sosyal ihtiyaçlarını belirleyerek gerekli müdahaleleri gerçekleştirmek, aile ve yakın çevrelerine dönmelerini veya diğer sosyal hizmet modellerine hazır hale gelmelerini sağlamak üzere geçici süre ile bakım ve korunmalarının sağlandığı merkezlerdir. İhtisaslaştırılmış bu merkezlerde ANKA Psikososyal Destek Programı uygulanmaktadır.

Çocuk Destek Merkezleri ülkemize düzensiz göç yolu ile geldiği tespit edilen refakatsiz çocuklara yönelik de hizmet sunmaktadır. Refakatsiz çocuklara yönelik hizmet sunmak üzere 11 Çocuk Destek Merkezi ihtisaslaştırılmıştır.

İhtisaslaştırılmış bakım merkezleri olarak Bakım ve Sosyal Rehabilitasyon Merkezleri (BSRM) ve Koruma, Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri (KBRM) şeklinde olmak üzere 2007 yılında başlayan uygulama 2015 yılında Çocuk Destek Merkezi (ÇODEM) olarak yapılandırılmıştır. 2019 yılı sonu itibarıyla 65 ÇODEM'de 1.571 çocuğun bakımı sağlanmaktadır.

- 2002 yılında kurum bakımında olan çocuk sayısı **19.375** iken bu sayı 2019 yılı sonu itibarıyla **13.867**'ye düşmüştür.

Kurum Bakımında Olan Çocuk Sayısı

- Cumhurbaşkanlığı II. 100 Günlük İcraat Programı kapsamında kurum bakımı altındaki çocukların psikososyal, bilişsel ve duygusal yönden sağlıklı gelişimlerini sağlamak ve hayata hazırlamak amacıyla hazırlanan Çocuk Destek, Gelişim ve Eğitim Programı (ÇODEP) 12 Pilot ilde uygulanmaya başlamıştır.

Korunma ve bakım altında bulunan çocukların hayata her yönden güçlü bireyler olarak hazırlanmaları ve zamanlarını nitelikli olarak yapılandırmayı amaçlayan Program, korunma altındaki tüm çocukları kapsayan, devamlılığı olan yapılandırılmış ilk program olma özelliği taşımaktadır. Programın uygulanabilmesi ve yaygınlaştırılabilmesi amacı ile üç dönem halinde Bakanlığımız merkez ve taşra personeline yönelik eğitici eğitimleri verilmiştir.

Çocuk Destek Merkezlerinde korunma ve bakım altında bulunan çocukların psiko-sosyal destek ve müdahale sürecinde uygulanmak üzere 2014 yılı sonunda ANKA Çocuk Destek Programı geliştirilmiştir. ÇODEM'lerde bulunan çocuklar ile aileleri de programa dahil edilmektedir. Program ile çocukların bireysel farklılıkları ve ihtiyaçları dikkate alınarak olumsuz yaşam deneyimlerinden kaynaklanan travmanın en aza indirilmesi, olumlu tutum ve davranış değişikliği oluşturulması hedeflenmektedir.

Çocuk Destek Merkezlerinden hizmet alan refakatsiz çocukların psiko-sosyal gelişimlerinin desteklenmesi amacıyla Refakatsiz Çocuklara Yönelik ANKA Çocuk Destek Programı geliştirilmiştir.

Çocuklarımızın okul öncesi dönemde gelişimlerinin desteklenmesi amacıyla Çocuk Evleri Sitesi ve Çocuk Evlerinde korunma altında bulunan 0-6 yaş grubu çocuklarımızın okul öncesi eğitim ve bakım hizmetlerinden yararlandırılması sağlanmaktadır. 2019 yılı içinde 235 çocuğumuz bu hizmetlerden yararlandırılmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliğinin ilgili maddesine istinaden İl Milli Eğitim Müdürlükleriyle iş birliği yapılarak kuruluşlarımızda korunma altında bulunan çocuklarımızdan durumları uygun olanların özel öğretim kurumlarının %3'lük ücretsiz kontenjanından yararlandırılmaları sağlanmaktadır. 2019-2020 eğitim ve öğretim yılında **2.021** çocuğumuz özel okula devam etmiştir.

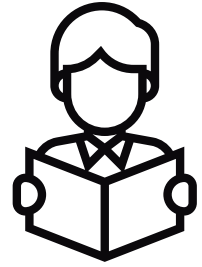
Korunma ve bakım altındaki çocuklarımızın psikososyal gelişimlerinin desteklenmesi amacıyla sosyal, sportif ve kültürel faaliyetlere katılımları sağlanmaktadır. Bu kapsamda Gençlik ve Spor Bakanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı ve Bakanlığımız işbirliğinde eğitim ve sosyal aktivite içerikli kamp programları düzenlenmektedir.

Bu programlarda; çocuklarımızın psikososyal gelişimlerine de katkı sağlayarak yaratıcı, empati yeteneği yüksek, sorumluluk sahibi ve toplum için değer üreten bireyler olarak yetişmesi amacıyla sosyal sorumluluk faaliyetlerinin planlanması ve çocukların katılımının sağlanmasına yönelik faaliyetler yürütülmektedir.

2017 yılında başlatılan **“Nesiller Buluşuyor Projesi”** kapsamında; çocuk, genç ve yaşlılarımızın zamanlarının nitelikli bir şekilde yapılandırılması, çocuk ve yaşlılarımızın birlikte sosyal yaşama katılımlarının güçlendirilmesi ve tecrübe odaklı öğrenmenin sağlanması amacıyla huzurevlerimizdeki seçilen yetişkin gençler ile korunma ve bakım altındaki çocuklarımızın katılımıyla çeşitli etkinlikler düzenlenmektedir. Bu kapsamda 2019 yılı sonu itibarıyla **847 etkinlik, 13.514 çocuk ve 13.011 yetişkinin** bir araya gelmesi sağlanmıştır.

Rol Model Projesi kapsamında, korunma ve bakım altında bulunan çocukların üretken, topluma yararlı ve sorumluluk duygusuna sahip bireyler olarak yetişmelerinin sağlanması amacı ile çocuklara rol model olabilecek kişiler ile çocuklarımız periyodik aralıklarla bir araya getirilmektedir. Kariyer planlama toplantıları, seminerler, söyleşi ve münazaralar, ziyaretler vb. etkinliklere ilginin büyük olduğu gözlemlenmektedir. 2019 yılı sonu itibarıyla 3.293 etkinlik düzenlenmiş olup 58.190 çocuğumuzun, 3.387 rol model kişi ile bir araya gelmesi sağlanmıştır.

Devletimizin Koruması Altındaki Çocuklardan Reşit Olduğu Tarih İtibarıyla Bu Hizmetlerden Yararlanmaya Devam Edenlerin Kamuda İstihdamı

- 2828 sayılı Kanunun Ek 1 inci maddesi kapsamında Bakanlığımızın sunmuş olduğu sosyal hizmet modellerinden faydalananmış olup reşit olan gençlerimiz, kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilmektedir. 1988 yılından 2019 yılı sonuna kadar 50.147 gencimiz kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilmiştir.

- Kamuda istihdamın yanında özel sektörde çalışmak isteyen gençlerimiz için de “Özel Sektör Prim Teşvik Uygulaması” 2018 Temmuz ayı itibarıyla başlatılmıştır. Bu uygulamadan ise şimdiye kadar 3.338 farklı iş kolunda 4.198 gencimizin özel sektörde istihdamı sağlanarak işverenlerinin Özel Sektör Prim Teşviki’nden yararlanması sağlanmıştır.
- Kamuda istihdam hakkında Kanun’da yapılan değişikliklerle;
 - » Kanun gereği hak sahibi olup başvuru süresini geçiren gençlerimize 5 yıl içinde tekrar başvuru hakkı getirilmiştir.
 - » 2 yıllık başvuru süresi, 5 yıla çıkartılmıştır.
 - » Yılda 1 kez yapılan atama sayısı 3’e çıkarılmıştır.
 - » Öğrenim durumları itibarıyla ihraz etmiş bulundukları unvanlara atanma imkânı getirilmiştir. Geçici madde ile de daha önce atanmış olanlara bu hak verilmiştir.
- Yapılan değişiklik kapsamında 2.250 çalışan gencimizin unvan değişikliğinden faydalanması sağlanmıştır.

2020 yılı Hedeflerimiz ve Projelerimiz

- 2020 yılında da Bakanlığımız ülke genelinde çocuk hizmetlerinde koruyucu ve önleyici çalışmalarına devam edecektir. Bu kapsamda “Bölge çalıştayları” ile hizmetin niteliği ve niceliği geliştirilecektir. Çocuk koruma sisteminde yeni yaklaşımlar saha uygulamalarıyla değerlendirilecektir.
- Çocukları çeşitli risklerden korumaya yönelik olarak, ailelerin ve çocukların farkındalık düzeyini artırmaya dair faaliyetler gerçekleştirilecektir. Farkındalık çalışmaları kapsamında çocuk ve gençlerin katılım sağlayacağı kültür ve sanat yarışmaları düzenlenecektir.
- Çocuk Koruma İlk Müdahale ve Değerlendirme Birimleri güçlendirilerek, hukuksal altyapısı geliştirilip, ihtiyaç doğrultusunda bağımsız kuruluşlar şekline dönüştürülecektir. Çocuk koruma sisteminde kanıta dayalı politikaları hayata geçirecek çalışmalara ağırlık verilerek karar destek mekanizmaları oluşturulacaktır.

- Çocuk Destek Merkezlerinde “Her Kuruluşun Marka Olsun” projesi başlatılarak imkan, yeti, yetenekler doğrultusunda kuruluşların kendilerine özgü bir alanda çalışarak ilerlemeleri sağlanacaktır. Bu kuruluşlarda tüm personele mağdurla çalışma, travma etkileriyle baş etme eğitimleri verilecektir. Ayrıca personelin Vaka Değerlendirme becerileri artırılacaktır.
- Çocuk Vizyon Belgesini oluşturmak için ülke genelinde paydaşlarımızla bir araya gelinecektir. Kamu, akademi, sivil toplum, özel sektör ve çocuk alanında faaliyet gösteren kişilerle buluşarak “çocuk politikaları” üzerine istişarelerde bulunulacaktır. Ülkemiz çocuk vizyonu, tüm paydaşlarımızla birlikte geliştirilecektir.
- Çocuklarda sosyal sorumluluk bilincini artıracak yeni uygulamalar geliştirilecektir. Engelli çocuklarımız ve ailelerine yönelik çocuklar tarafından yürütülecek sosyal destek projelerin uygulanacaktır.
- Belirleyeceğimiz çocuk evleri ya da çocuk evleri siteleri; yine spor ve sanat alanında belirlenecek branşlara göre, başarılı çocukları bir araya getirmek, yeteneklerini geliştirmek, başarılarını arttırmak ve gerekli imkânlarla yetenekli çocukları buluşturmak için ihtisaslaştırılacaktır.
- Bakım sonrası hizmetler alanında hizmetlerimizden faydalanan gençlerimizin kurduğu sivil toplum kuruluşlarına yönelik; hizmetlerimiz, hukuki durum ve destekler konusunda bilgilendirme toplantıları ve eğitimler düzenlenecektir.
- İstihdam hakkından yararlanamayan gençlerimizin özel sektörde istihdamının sağlanması için çalışma alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşları ile ortak çalışmalar yapılacaktır.
- Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü’nden alınan bilgiler doğrultusunda, belirlenen 410 bin ebeveyn eksikliği bulunan çocuğun, bulunduğu hanelere ziyaretler düzenlenerek, öksüz ve yetim çocuklarımıza ve ailelerine destek olunacaktır.

Çocuk Hizmetlerine İlişkin Ulusal ve Uluslararası Temel Mevzuat

TARİH VE SAYI	MEVZUAT ADI	AMAÇ
10 Temmuz 2018 Tarihli ve 30474 Sayılı Resmi Gazete	1 No’lu Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi	Cumhurbaşkanlığı ile yeni oluşturulan Bakanlıkların teşkilat yapıları ile yetki, görev ve sorumlulukları düzenlenmiştir.
2005 Tarihli ve 5395 Sayılı	Çocuk Koruma Kanunu	Bu Kanunun amacı, korunma ihtiyacı olan veya suça sürüklenen çocukların korunmasına, haklarının ve esenliklerinin güvence altına alınmasına ilişkin usûl ve esasları düzenlemektir.
1983 Tarihli ve 2828 Sayılı	Sosyal Hizmetler Kanunu	Bu Kanunun amacı; korunmaya, bakıma veya yardıma ihtiyacı olan aile, çocuk, engelli, yaşlı ve diğer kişilere götürülen sosyal hizmetlere ve bu hizmetleri yürütmek üzere kurulan teşkilatın kuruluş, görev, yetki ve sorumluluklar ile faaliyet ve gelirlerine ait esas ve usulleri düzenlemektir.**

2007 Tarihli	Avrupa Konseyi Çocukların Cinsel Sömürü ve İstismara Karşı Korunması Sözleşmesi (Lanzarote Sözleşmesi)	Çocukların cinsel sömürü ve istismara karşı korunması amaçlamaktadır.
1993 Tarihli	Çocukların Korunması ve Ülkelerarası Evlat Edinme Konusunda İşbirliğine Dair Sözleşme (Lahey Sözleşmesi)	Çocuk kaçakçılığı, çocuk ticareti ve ülkelerarası evlat edinmeye ilişkin düzenlemeler içermektedir.
1989 Tarihinde Dünya'da Kabul Edilen Sözleşme Ülkemizde 1995 yılında yürürlüğe girmiştir.	Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme ve Ek İhtiyari Protokoller (2000 Tarihli Çocuk Satışı, Çocuk Fahışeliği ve Çocuk Pornografisi ile İlgili İhtiyari Protokol, 2000 Tarihli Çocukların Silahlı Çatışmalara Dâhil Edilmelerine İlişkin Protokol, 2011 Tarihli Bireysel Başvuru Protokolü)	Sözleşme dünyanın neresinde yaşarlarsa yaşasınlar bütün halklar için aynı anlamı taşımaktadır ve ırk, dil, din, cinsiyet, etnik ya da toplumsal farklılık, mülkiyet, engellilik, doğum ya da başka farklılık gözetilmeksizin bütün çocuklar için eşit ölçüde geçerlidir. Sözleşmenin temel ilkeleri, ayırım gözetmeme, yaşama ve gelişme ve çocuğun yüksek yararıdır. Sözleşme çocukların haklarının gözetilmesinde asgari standardı tespit eder, çocuğun öncelikle aile içinde ve aile çevresinde bakılıp korunmasını öngörür. Çocuğun kendisi ile ilgili kararlarda görüş bildirmesi ve bu görüşün dikkate alınmasını emreder.
2009 Tarihli ve 27170 Sayılı Resmi Gazete	Küçüklerin Evlat Edinilmesinde Aracılık Faaliyetlerinin Yürütülmesine İlişkin Tüzük	Bu Tüzüğün amacı, küçüklerin kendi ülkesi içerisinde veya ülkelerarası evlat edinilmesinde aracılık faaliyetlerinin yürütülmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.*
2015 Tarihli ve 29284 Sayılı Resmi Gazete	Sosyal ve Ekonomik Destek Hizmetleri Hakkında Yönetmelik	Bu Yönetmelik, yoksulluk içinde olup temel ihtiyaçlarını karşılayamayan ve hayatını sürdürmekte güçlük çeken çocuk ve gençlerin bakımı konusunda ailelerin desteklenmesi amacıyla verilecek sosyal ve ekonomik destek hizmetine ilişkin esas ve usullerin düzenlenmesi amacıyla hazırlanmıştır.

2015 Tarihli ve 29310 Sayılı Resmi Gazete	Çocuk Destek Merkezleri Yönetmeliği	Bu Yönetmeliğin amacı suça sürüklenmesi, suç mağduru olması veya sokakta sosyal tehlikelerle karşı karşıya kalması sebebiyle haklarında bakım tedbiri veya korunma kararı verilen çocuklardan psikososyal desteğe ihtiyaç duyduğu tespit edilenlere, Bakanlığa bağlı olarak geçici süre ile hizmet veren Çocuk Destek Merkezlerinin çalışma usul ve esasları ile hizmet standartlarını belirlemektir.
2015 Tarihli ve 29342 Sayılı Resmi Gazete	Özel Kreş ve Gündüz Bakımevleri ile Özel Çocuk Kulüplerinin Kuruluş ve İşleyiş Esasları Hakkında Yönetmelik***	Bu Yönetmelik, gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişilerine ait özel kreş ve gündüz bakımevleri ile özel çocuk kulüplerinin kuruluş ve işleyişlerine ilişkin esasları, izin, açılış, çalışma ve personel şartlarını, ücret tarifelerini, denetimlerini ve faaliyetlerini durdurma işlem ve usullerini belirlemek ve temel çocuk hakları felsefesine uygun hizmet vermelerini sağlamak amacıyla hazırlanmıştır.
2012 Tarihli ve 28497 Sayılı Resmi Gazete	Koruyucu Aile Yönetmeliği	Bu Yönetmeliğin amacı, korunmaya muhtaç çocukların korunmalarını gerektiren süre içerisinde aile ortamında yetiştirilmesine yönelik koruyucu aile hizmetlerinin uygulama esaslarını, Bakanlık ile koruyucu ailenin yetki ve sorumluluklarını belirlemek, hizmetin etkin bir şekilde yürütülmesini sağlamaktır.
2008 Tarihli ve 27015 Sayılı Resmi Gazete	Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü Çocuk Evleri Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik	Bu Yönetmeliğin amacı; hakkında korunma/ tedbir kararı bulunan çocukların toplum içinde yetiştirilmelerinin sağlanabilmesi için, çocuk evlerinin açılması, evlerde verilen hizmetin türü, niteliği, işleyişi, personelin görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esasları belirlemektir.
1999 Tarihli ve 23576 Sayılı Resmi Gazete	Çocuk Yuvaları Yönetmeliği	Bu Yönetmeliğin amacı; çocuk yuvalarındaki hizmetin türünü ve niteliğini, işleyişine ilişkin esasları, kuruluş ve personelin görev yetki ve sorumluluklarını belirlemektir.
1995 Tarihli ve 22462 Sayılı Resmi Gazete	Yetiştirme Yurtlarının Kuruluş ve İşleyişine İlişkin Yönetmelik	Bu Yönetmeliğin amacı, yetiştirme yurtlarındaki hizmetin türü, niteliği ve işleyişine ilişkin esaslar ile kuruluş ve personelin görev, yetki ve sorumluluklarını belirlemektir.

* 2002 tarihli Evlat Edinme Yönergesi'nin yürürlükten kaldırılmasıyla birlikte evlat edinen aile ile evlat edinilen çocuk arasındaki 40 yaş farkı uygulaması da uygulamadan kaldırılmıştır.

** 2014 ve 2018 yılında yapılan 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanununda yapılan değişikliklerle koruma ve bakım tedbir kararları iken kurum bakımından reşit olarak ayrılan gençlerimizin kamu kurum ve kurumlarına atanmasıyla ilgili iyileştirmeler yapılmıştır.

*** 08/10/1996 tarihli ve 22781 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Özel Kreş Ve Gündüz Bakımevleri ve Özel Çocuk Kulüpleri Kuruluş ve İşleyiş Esasları Hakkında Yönetmelik" hazırlanmıştır. Bu yönetmeliğin 27 nci maddesine göre özel kuruluşlarda ücretsiz bakım hizmeti düzenlenmiştir.

11. Kalkınma Planı'nda Yer Alan Düzenlemeler

Çocukların üstün yararı temelinde iyi olma hallerinin desteklenmesi, potansiyellerini gerçekleştirmeye yönelik imkânların artırılması ve fırsat eşitsizliğinin azaltılması temel amaçtır.

- **606.** Erken dönem çocuk bakım, eğitim ve gelişimine yönelik hizmetlerin sunumu ile erişilebilirliğinin artırılması ve niteliğinin yükseltilmesi sağlanacaktır.
- **607.** Çocukların fiziksel, sosyal ve zihinsel gelişimlerini destekleyici kültürel, sanatsal, bilimsel ve sportif faaliyetler özendirilecek, yaygınlaştırılacak ve erişilebilir hale getirilecektir.
- **608.** Yoksulluğun nesiller arası aktarımını azaltmak ve fırsat eşitliğini artırmak üzere çocukların bireysel ihtiyaçlarına yönelik uygulamalar hayata geçirilecektir.
- **609.** Başta sokakta, ağır ve tehlikeli işlerde, aile işleri dışında ücret karşılığı, gezici ve geçici tarım işlerinde olmak üzere çocuk işçiliği ile mücadele edilecektir.
- **610.** Çocuk adalet sistemi önleyici, onarıcı ve geliştirici mekanizmalar doğrultusunda risk takibini içeren bir yapıya kavuşturulacaktır.
- **611.** Koruma ve bakım altındaki çocukların erken çocukluk döneminden başlayarak eğitim seviyelerini yükseltmeye, sosyal ve bireysel gelişimlerine hız kazandırmaya yönelik çalışmalar artırılacak, bakım sonrası süreçte sosyal hayata uyumları desteklenecektir.

- **612.** Korunmaya ihtiyacı olan çocuklara yönelik aile odaklı hizmetlerin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması sağlanacaktır.
- **613.** Çocuğa yönelik ihmal, istismar ve şiddeti önleyecek program ve uygulamalar geliştirilecek, risk altındaki çocuklara ve ailelerine yönelik hizmetler ile psiko-sosyal destek programları yaygınlaştırılacaktır.
- **614.** Çocukların ve ebeveynlerin ihtiyaçları doğrultusunda psiko-sosyal destek hizmetleri yaygınlaştırılacak, riskli ve a-tipik gelişim gösteren çocuklara uygun gelişimsel müdahaleler, izlenme ve yönlendirmeler yapılacak, çocuklar arasında sağlık, sosyal medya ve hukuk okur-yazarlığı artırılacaktır.
- **615.** Çocukların, sağlıklı gelişimlerini olumsuz etkileyecek oyun ve dijital uygulamalar ile kitap, sosyal medya gibi yayın içeriklerinden korunmasına yönelik tedbirler alınacaktır.
- **616.** Uluslararası veya geçici koruma altında olan çocukların toplumla bütünleşmelerini ve akranlarıyla ortaklıklar kurmalarını sağlamak üzere, yaşam becerilerini ve kültürler arası etkileşimi artıracak programlar sürdürülecektir.
- **617.** Çocukların bağımlılık yaratan davranış ve maddelerden korunmalarına yönelik tedbirler alınacak, tedavi merkezlerinin nitelik ve niceliği artırılacak, sosyal rehabilitasyon ve uyum hizmetleri geliştirilecektir.

Bakanlığımız Stratejik Planında Yer Alan Düzenlemeler

- “Koruyucu ve önleyici hizmetlerin niteliğinin geliştirilmesi, niceliğinin arttırılması ve fırsat eşitliğinin sağlanması” amacıyla yer alan “Çocukların korunmaya ve bakıma muhtaç hale gelmeden aile ortamında yetiştirilmelerini sağlamak” hedefi,
- “Koruyucu ve önleyici hizmetlerin niteliğinin geliştirilmesi, niceliğinin arttırılması ve fırsat eşitliğinin sağlanması” amacıyla yer alan “Farkındalık çalışmaları ve eğitimler aracılığıyla çocukların risklerden korunmasına katkı sağlamak” hedefi,
- “Barınma, bakım ve rehabilitasyon hizmetlerinin güçlendirilmesi” amacıyla yer alan “Kadınlara, çocuklara, engellilere ve yaşlılara yönelik özellikli barınma ve bakım hizmetlerini geliştirmek ve yaygınlaştırmak” ve “Aile odaklı bakım hizmetlerini yaygınlaştırmak” hedefleri,
- “İşgücü piyasasının etkinleştirilmesi” amacıyla yer alan “Özel politika gerektiren birey ve grupların istihdamını ve işgücü piyasasına dâhil olma niteliğini artırmak” hedefi.

2019'dan Kısa Haberler

11 Milyon Ağaç; Bugün Fidan, Yarın Nefes” kampanyasına çocuklarımız da katıldı.

**14 bin
280 fidan!**

Tarım ve Orman Bakanlığı’nın düzenlediği ve 81 ilde aynı anda fidan dikimi yapılarak gerçekleştirilen “11 Milyon Ağaç; Bugün Fidan, Yarın Nefes” kampanyasına, kurumlarımızda kalan çocuklarımızla, SED’den faydalanan, koruyucu aile yanında kalan çocuklarımız; 14 bin 280 fidan dikerek katıldı.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanımız Zehra Zümrüt Selçuk, Milli Ağaçlandırma Günü olarak ilan edilen 11 Kasım gününde, “11 Milyon Ağaç; Bugün Fidan, Yarın Nefes” kampanyasına katılarak destek verdi. Bakanımız Selçuk, kampanyaya Sinap’ta fidan dikerek katıldı.

Bakan Selçuk, Tarım ve Orman Bakanlığınca hayata geçirilen kampanya çerçevesinde Sinop Engelsiz Yaşam Merkezi bahçesinde düzenlenen programda yaptığı konuşmada, çok anlamlı bir projeye katkı sunmaktan ötürü mutlu olduklarını söyledi. Dikilen her bir fidanla dünyaya şifa vereceklerini ifade eden Selçuk, söz konusu kampanyanın tüm ülke halkı tarafından kucaklandığına dikkati çekti. Bakan Selçuk, bağlantının ardından çocuklar ve beraberindeki heyetle birlikte törenin yapıldığı alanda fidan dikimi gerçekleştirdi.

2020 Yılı Bütçesi Plan ve Bütçe Komisyonu

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk, TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda Bakanlığın 2020 yılı bütçesinin sunumunu yaptı. Bakan Selçuk, SED hizmeti gören çocuklardan, koruyucu aile yanında kalan çocuklara kadar, Genel Müdürlüğümüzün ulaştığı hizmetlerden bahsetti.

Bakanımız Zehra Zümrüt Selçuk, TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda, Sosyal Ekonomik Destek (SED) hizmetinden 127 bin çocuğun ailesi yanında yararlandığını, okul destek projesiyle SED hizmetinden faydalanan ortaokul çağındaki 15 bin çocuğun da kültürel, sanatsal, sportif, akademik yönden güçlendirildiğini vurguladı. Koruyucu aile yanında kalan çocuk sayısının 2002'de 515 iken 2019 itibarıyla 7 bini aştığını anlatan Bakan Selçuk, 14 şehirde koruyucu aile yanındaki çocuk sayısının kuruluş bakımındaki çocuk sayısını aştığını söyledi. Bakan Selçuk, "460 çocuğumuz bu yıl olmak üzere 17 bin 278 çocuğumuzu evlat edindirme hizmetinden faydalandırdık." dedi.

Bakımın zorunlu olması halinde çocukların rehabilitasyon süreci tamamlandıktan sonra tekrar ailesinin yanına döndürülmesi için gayret sarf ettiklerini dile getiren Selçuk, bugüne kadar 11 bin 582 çocuğun da ailesinin yanına döndürüldüğünü kaydetti.

Çocuk evlerinde 6 bin 154 çocuğa hizmet verildiğini, çocuk evleri sitesinde ise 5 bin 965 çocuğun bakımının sağlandığını aktaran Bakan Selçuk, çocuk destek merkezlerinde (ÇODEM) bin 396 çocuğa hizmet verildiğini de söyledi.

"Çocuklarımızın akademik başarıları önemli"

Çocukların kreş ve gündüz bakımevleri ile okul öncesi eğitimlerden yararlandırıldığını anlatan Selçuk, "Çocuklarımızın akademik başarıları bizim için önemli. Bu yıl çok mutluyuz ki çocuklarımızın takdir, teşekkür oranını yüzde 42'den yüzde 58'e çıkarttık. Geçen yıl 1367 çocuğumuz özel okul imkanından yararlanırken bu sene 2 bin 24 çocuğumuz özel okula ücretsiz devam etmekte." şeklinde konuştu. Koruma altındaki çocuklardan 361'inin 2019'da üniversiteye yerleştiğini belirten Selçuk, sözlerini şöyle sürdürdü: "Kuruluş sonrasında destek verilmediği eleştirileri doğru değil. Korunma ve bakım altındaki gençlerin reşit olarak veya akademik yaşamlarını tamamlamaları ile kuruluş bakımından ayrılmalardan sonra belirli sürelerle izlemelerine devam etmekteyiz. Bu şekilde 955 gencimizi sosyal ve ekonomik destek hizmetinden yararlandırıdık. Kurum bakımından ayrılan 7 bin 503 gencimizle görüşme gerçekleştirdik. Kendilerine kurum bakımından ayrıldıktan sonra da iş hayatı, sosyal yaşam gibi konularda rehberlik edip, sorun ve önerilerini takip ediyoruz."

2 bin 183 gencimiz kamu kurumlarında

Bakan Selçuk, hakkında korunma ve bakım tedbiri kararı alınmış 2 bin 183 gencin kamu kurumlarına yerleştirildiğini, yılsonunda gerçekleştirilecek atamayla kamuya yerleştirilen çocuk sayısının 15 bini aşacağını bildirdi. Bakan Selçuk, kamuda istihdam hakkını kullanmayan gençler için Özel Sektör İstihdam Teşviki uygulamasının hayata geçirildiğini ve son 3 ay içerisinde 3 bin 183 gencin bu teşviklerden yararlandırıldığını söyledi.

Mobil çocuk sosyal hizmet birimlerini hayata geçirdiklerini aktaran Selçuk, okul devamsızlığı olan, ihmal, istismar, suça sürüklenme gibi riskler altındaki çocuklara yönelik tespit ve müdahale çalışmaları yürütüldüğünü ifade etti. Selçuk, bu hizmetle 17 bini aşkın çocuğa ve 11 bin aileye ulaşıldığını belirtti.

Çocuk işçiliğiyle mücadele çalışmalarına değinen Bakan Selçuk, sokakta çalışan ve dilencilik yaptırılan çocuklar için illerde mobil ekipler oluşturulduğunu, 132 mobil ekiplerle müdahale edilen çocuk sayısının 17 bini aştığını kaydetti.

Selçuk, Bakanlığın açılış izni verdiği özel kreş ve gündüz bakımevleri ile özel çocuk kulüplerinden 84 bini aşkın çocuğun hizmet aldığını, 2019'da ise 3 bini aşkın çocuğun ücretsiz faydalandığını söyledi.

Çocuk Evleri Hizmetinin Değerlendirilmesi ve Geliştirilmesi Toplantısı Yapıldı

Koruma altındaki çocuklara yönelik hizmetlerin güçlendirilmesi için yürütülen çalışmalar kapsamında düzenlenen Çocuk Evleri Hizmetinin Değerlendirilmesi ve Geliştirilmesi toplantısı Ankara'da düzenlendi. Devlet korumasında bulunan çocukların bakımlarının sağlandığı çocuk evlerinde hizmet verimliliğinin artırılmasının amaçlandığı toplantıya, Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatından idareciler ile uzmanlar katıldı.

Genel Müdürlüğümüz Bakım Hizmetleri Daire Başkanlığı'nın koordinasyonunda düzenlenen toplantı, grup çalışması yöntemiyle gerçekleştirildi. İki grupta çalışmalarını sürdüren katılımcılar, Bakanlığımızda konuyla ilgili görev yapan meslek elamanlarının moderasyonuyla gerçekleşen üç ayrı oturumda, çocuk evi hizmetlerini içeren çeşitli konu başlıklarını ele aldılar. Oturumlarda; Çocuk Evi hizmetinin, çocuklar açısından değerlendirilmesi, Çocuk Evi hizmetinin bakım personeli, çocuk evi sorumluları ve ÇEKOM meslek elemanı açısından değerlendirilmesi, ÇEKOM ve Çocuk Evi işleyişi, Çocuk Evi hizmetinin güçlü, zayıf ve geliştirilmesi gereken yönleri ve mali konular ele alındı. Toplantıdan elde edilen çıktılarla, çocuklara verilen bakım hizmetinin niteliğinin daha da artırılması hedefleniyor.

Koruyucu Aile Birinci Kademe Eğitici Eğitimi Yapıldı

Genel Müdürlüğümüz tarafından Koruyucu Aile Sistemini Güçlendirmek Amacıyla Yürütülen Çalışmaların Desteklenmesi projesi kapsamında düzenlenen Koruyucu Aile Birinci Kademe Eğitici Eğitimi Ankara'da yapıldı. Koruyucu Aile Hizmetlerini yürüten meslek elemanı personele yönelik düzenlenen program ile koruyucu ailelerin eğitilmesi amaçlanıyor.

UNICEF iş birliği ile Koruyucu Aile Sistemini Güçlendirmek Amacıyla Yürütülen Çalışmaların Desteklenmesi projesi kapsamında gerçekleştirilen eğitime 77 ilden 86 meslek elemanı katıldı. Koruyucu aile alanında çalışanların mesleki gelişim açısından desteklenmesi ve hizmette niteliğin artırılmasının hedeflendiği program dört gün sürdü.

Koruyucu Aile Birinci Kademe Eğitim Paketinde; "Merhaba", "Hazırım" ve "Birlikteyiz", "İki Ailelik", "Güvenli Bağ Kurma", "Yaşam Düzeni", "Beceri Kazanma", "Travma ve İstismar", "Bağımlılık" başlıklarında konular ele alındı.

Bu eğitimi alan eğiticiler tarafından koruyucu ailelere verilecek , “temel anne baba”, “çocuk gelişimi” ve “iletişim” gibi eğitimlerle koruyucu ailelerin güçlendirilmesi planlanıyor. Koruyucu ailelerin donanımı arttırması hedeflenen eğitimlerle ailelerin yanına yerleştirilen çocukların duyarlı ve sevgi dolu aile ortamlarda büyümesi amaçlanıyor. Aileleri güçlendirmek için yapılacak çalışmaların koruyucu aile hizmet modelinden faydalandırılan ve geliş öyküleri travmatik olan çocukların rehabilitasyonuna da olumlu etki sağlaması bekleniyor.

Koruyucu Aile alanında çalışanların mesleki gelişim açısından desteklenmesi ve hizmette niteliğin arttırılmasını amaçlayan programlar kapsamında daha önce de Koruyucu Aile Birinci Kademe Eğitici Eğitimi ve Lider Kolaylaştırıcı Eğitimi çalışmaları yapılmıştı. Bilindiği gibi, Koruyucu aile çalışmaları ülke genelinde Emine Erdoğan Hanımefendi'nin himayesinde hayata geçirilen “Toplum Kalkınmasında Gönül Elçileri Projesi” ile 19 Aralık 2012 tarihinde Ankara’da yapılan ‘Koruyucu Aile’ tanıtım toplantısı ile başlamıştı.

Okumanın Keyfini Çocuk Dostu Kitaplarla Yaşayın

Kuruluşlarımızda kalan 0-6 yaş grubu çocuklarımıza kitaplıklar oluşturmak ve ailelere rehberlik etmek için Bakanlığımızca oluşturulan çalışma grubu tarafından hazırlanan çocuk dostu kitap listesi güncellendi. Türk ve dünya edebiyatından çocuk kitaplarının, belirlenen ölçütler çerçevesinde incelenmesiyle listedeki kitap sayısı 402'ye ulaştı.

Çocuklarımız için iş birliği

0-6 yaş grubu çocuklarımıza uygun olduğunu düşündüğünüz kitap isimlerini siz de bizimle paylaşabilirsiniz.
cocukkitabi@ailevecalisma.gov.tr
e-posta adresine önereceğiniz kitaplar uzmanlarımız tarafından değerlendirilecek ve uygun görülenler listemize eklenecek.

Kitap Listesine Ulaşmak İçin:

<https://www.ailevecalisma.gov.tr/media/25141/kitap-listesi.pdf>

Değerlendirme Kriterlerine Buradan Bakabilirsiniz:

<https://www.ailevecalisma.gov.tr/media/25142/degerlendirme-kriterleri.pdf>

Çocuk Dostu Kitap Çalışması, Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın kamuoyuyla paylaştığı "100 Günlük İcraat Programı" kapsamında gerçekleştiriliyor. Çocuk dostu eserlerin desteklenmesi ve zararlı içeriklerle mücadele edilmesi başlığı altında sürdürülen çalışmalar sonucunda listedeki kitap sayısı 402'ye ulaştı.

Başlatılan çalışmalarda; üniversitelerden alınan görüşler doğrultusunda oluşturulan kriterler çerçevesinde 0-6 yaş çocukların gelişim özellikleri dikkate alınarak, çocuk kitapları titizlikle inceleniyor. Çalışma grubu incelemesini yaparken kitapları ilk etapta evrensel ahlak kuralları ve milli-manevi değerler açısından ele alıyor. Ayrımcılığı teşvik eden düşmanca anlatım ve görsellerin kullanılıp kullanmadığı da değerlendirme ölçütleri arasında yer alıyor. Bir başka değerlendirme unsuru ise kitabın kurgusunda şiddet içeren ya da şiddeti bir çözüm yolu olarak gören bir içeriğin bulunup bulunmadığı. Yine çok önemli ön eleme unsurlarından biri de; kitabın müstehcenlik ve cinsel istismar açısından değerlendirilmesi. Hırsızlık, yalan söyleme, kötü söz söyleme gibi olumsuz davranış modellerinin kitapta ne şekilde ele alındığı da değerlendirme kriterleri arasında yer alıyor.

Değerlendirme yapılırken yaş ve gelişim düzeyine göre kitapların farklı doku ve zeminde olması, çocuğun kolay kavrayabileceği boyutta olması, çocuk tarafından sayfaların kolay çevrilebilmesi gibi fiziksel özelliklere de dikkat ediliyor. Kitaplar çocukların psiko- sosyal gelişimlerine katkısı açısından yapılan değerlendirmelere ek olarak dil bilgisi kuralları açısından da değerlendiriliyor.

Çocuk Destek, Gelişim ve Eğitim Programı Çalışma Toplantısı Yapıldı

Korumamız altındaki çocukların psiko-sosyal, bilişsel ve duygusal yönden sağlıklı gelişmesi için yürüttüğümüz hizmetler kapsamında hayata geçirilen Çocuk Destek Programına yönelik çalışmalar devam ediyor.

Program Nedir?

Çocuk bakım kuruluşlarının tamamında; Çocuk Hakları Sözleşmesi'ndeki taahhütlere uygun olarak; çocukların kişisel bakımı, mesleki uygulamalar, personel durumu, kaynak kullanımı ve yönetim yapısında uygulama birlikteliğinin sağlanması amacıyla asgari standartlar oluşturuldu. Bu standartlar doğrultusunda yapılandırılan program aynı zamanda, Devlet koruması altındaki bütün çocuklarımızı kapsayan ilk program olma özelliği taşıyor.

2019 yılı başında, akademisyenlerle Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatından uzmanlar tarafından hazırlanan, programın değerlendirmesine yönelik çalışma toplantısı, Ankara'da gerçekleşti. UNICEF'in teknik desteğiyle gerçekleştirilen çalışma toplantısına; program geliştiricisi akademisyenler, UNICEF temsilcileri, Genel Müdürlüğümüzden ilgililer ve 7 bölgeyi temsilen, taşra teşkilatında farklı hizmet modellerini yürüten uzman personel katıldı. Daha önce yapılan çalışmalar sonucunda hazırlanan taslağın değerlendirildiği toplantıda; "İletişim", "Psikososyal Destek Gereken Durumlar" ve "Psikososyal Müdahaleler" konulu başlıklar ele alındı. Dinamik ve interaktif olarak tasarlanan programda, uygulamadan elde edilen veri ve buna bağlı olarak alınan geri bildirimler kullanılıyor. Programı oluşturan modüller, eklenen yeni bilgiler doğrultusunda revize ediliyor. Programının uygulaması, grup çalışmaları, bireysel danışmanlık ve aile çalışmaları şeklinde yapılıyor. Her çocuğa özgü, bireysel olarak yapılan uygulamalar, belirli periyodik dönemlerde değerlendirilerek, gelişmeler izleniyor.

Programın Kazanımları Ne Olacak?

Çocuk Destek Gelişim ve Eğitim Programı ile korumamız altındaki çocukların, bedensel, zihinsel, duygusal ve sosyal yönden sağlıklı gelişim gösteren, yaşamlarını sürdürebilmek için gerekli olan bilgi, beceri ve deneyimlerle donatılmış; millî ve manevî değerlerini bilen, güçlü nesiller olarak yetiştirilmesi hedefleniyor. Programın uygulanması ile çocukların, sorumluluk duygusu, kendine güven, iletişim becerisi, toplumsal kurallara uyum gibi kazanımlar elde etmesi bekleniyor. Programın uygulama kılavuzları ve nitelikli zaman geçirmeye yönelik etkinlikleri ile çocuğa hizmet sunan personelin donanımının artırılması da beklenen kazanımlar arasında.

Temel Personel Eğitimi Değerlendirme ve İçerik Geliştirme Programı

Temel Personel Eğitimi Değerlendirme ve İçerik Geliştirme Programı, Genel Müdürümüz Dr. Selahattin Güven'in katılımıyla Ankara'da düzenlendi.

ANKA Temel Personel Eğitim Programı

Genel Müdürlüğümüz tarafından Çocuk Destek Merkezlerinde uygulanmak üzere hayata geçirilen Anka programının bir bileşeni olarak geliştirilen ANKA Temel Personel Eğitim Programı, şu ana kadar 81 ilde görev yapan bütün personele verildi. Anka Temel Personel Eğitim Programı ile kuruluşlarda çocuklarla iletişim içinde olan personel arasında uygulama birliğinin ve hizmet kalitesinin artırılması planlanıyor.

Toplantıya Çocuk Destek Merkezlerinde görev yapan yöneticiler ve Bakanlığımız çalışanları katıldı. Anka Temel Personel Eğitimleri süresince karşılaşılan sorunların değerlendirilmesi ve mevcut eğitim modüllerinin gözden geçirilerek, tespit edilen ihtiyaçlar doğrultusunda revize edilmesi için gerçekleştirilen çalışma toplantısı, iki gün sürdü. Eğitim süresince; Temel Personel Eğitimi Programına Genel Bir Bakış, Temel Personel Eğitimleri Uygulama Süreci ve Karşılaşılan Sorunlar, Temel Personel Eğitimleri Uygulamasının Güçlü ve Zayıf Yönleri, Temel Personel Eğitiminde Standart Geliştirme, Eğitimin Uygulama Yöntemleri, Eğitim Modüllerinin Değerlendirilmesi, Eğitim Yapılan illerin Değerlendirilmesi ve Eğitim Modül Revizyonu ve Ek Eğitim Modülleri ele alındı. Türkiye Geneline tüm çocuk bakım kuruluşlarında gerçekleştirilen eğitimlerde öncelik, acil eğitim almasının faydalı olacağı değerlendirilen illere verildi. Daha sonra bölge bölge tüm illerde 65 eğitici tarafından verilen eğitimlerde, 14 bin 665 çalışan eğitim aldı. Eğitim programından, aralarında yöneticiler, danışmanlar, yurt yönetim memurları, bakım elemanları, güvenlik görevlileri, aşçıları ve şoförlerin bulunduğu çocuk alanında hizmet veren tüm personel yararlanıyor.

ANKA Çocuk Destek Program

Program ile çocuklarda, bireysel farklılıklar ve ihtiyaçlar dikkate alınarak olumlu tutum ve davranış değişikliği yaratarak, olumsuz yaşam deneyimlerinden kaynaklanan örselenme ve davranış bozukluklarının sağaltılması hedefleniyor. Anka Temel Personel Eğitimleri şu başlıklardan oluşuyor;

- İletişim/İlişkileri Başlatma ve Sürdürme
- Çocuğa Yaklaşım ve İletişim Kurmak
- Çocukların Gelişimini desteklemek
- Olumlu Davranış Kazandırmak
- İlk Yardım Farkındalık
- Hijyen ve Temizlik
- Yeterli ve Dengeli Beslenmek
- Risk ve Riskli Davranışlar
- Kriz ve Krize Müdahale
- Sınırlar, Sorumluluklarımız ve Mahremiyet
- Birlikte İş Yapmak ve Ekip Olmak

UNICEF İşbirliğinde Yürütülen Çalışmalar

Çocuk koruma sisteminin güçlendirilmesi amacıyla ülkemizin UNICEF ile 60 yıldır devam eden işbirliğinin yeni bir boyuta taşınması için Bakanlığımız ile UNICEF arasında ortak çalışma planları oluşturulmaktadır. 2018 yılından itibaren UNICEF ile 9 koordinasyon toplantısı yapıldı. Koordinasyon toplantıları sayesinde süreç içinde yaşanan problemlere çözümler üretilerek yeni ihtiyaçlar müzakere ediliyor. 2016-2017 yılı Çalışma Planı'nın gerçekleştirme oranı yüzde 30'larda iken; mevcut Çalışma Planı kapsamında 11 faaliyetten 10'unda hedeflenen gerçekleştirme sağlanarak, yaklaşık yüzde 90 gerçekleştirme oranına ulaşılmıştır. 2020 Çalışma Planı'nın revize süreci devam etmektedir.

ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ 2019 UNICEF ÇALIŞMA PLANI

1. Çocuk Destek, Gelişim ve Eğitim Programı'nın Geliştirilmesi ve Yaygınlaştırılması:

12 ilde pilot uygulama hayata geçirilmiştir. 81 ilde personele yönelik eğitimler gerçekleştirilmiş ve uygulama yerinde incelenmiştir. Psiko-sosyal destek modülü hazırlık süreci devam etmektedir. Uygulama kitapçığı tasarımları tamamlanmış olup, basım sürecindedir. 2.688 çocuğa 224 etkinlik uygulanmıştır.

2. ANKA Programının Refakatsiz Çocukların İhtiyaçlarına Göre Revize Edilmesi:

Saha ziyaretleri gerçekleştirilmiş ve eğitim modülleri hazırlanarak programın nihai hali hazırlanarak personele yönelik uygulayıcı eğitimleri gerçekleştirilmiş ve tüm kuruluşlarda ANKA eğitimi verilmiş olup, 325 çocuğun psiko-sosyal destek programı ile sosyal rehabilitasyonu sağlanmıştır.

3. Koruyucu Aile Sisteminin Güçlendirilmesi:

Genel Müdürlüğümüzden 6, Kahramanmaraş Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğünden 1 personelin katılımıyla İngiltere'ye çalışma ziyareti gerçekleştirilmiştir. Koruyucu aile biriminde çalışan 77'iden 86 personele birinci kademe eğitimi verilmiştir. Eğitimlerde kullanılan modüllerin güncelleme çalışmaları UNICEF ile birlikte yürütülmektedir.

4. İlk Kabul Birimlerinin ve Korunma İhtiyacı Olan Çocukların Değerlendirilmesini Yapan Birimlerin Kapasitelerinin Güçlendirilmesi:

Eylem Planı oluşturulmuş olup 2019-2020 Çalışma Planına eklenmiştir.

5. Çocuk Koruma Sistemindeki İyi Uygulamaların Yaygınlaştırılması:

Teknik Şartname hazırlanmış ve ihaleye çıkmıştır.

6. Sosyal Uyum Programının Desteklenmesi ve Yaygınlaştırılması:

Programı 81 ile yaygınlaştırılmış olup, 2019 yılı sonu itibarıyla 201.220 çocuğa ulaşılmıştır. Doğrudan Nakit Transferi (DCT) ile uygulanmaktadır.

7. Çocuk Koruma Sisteminin Güçlendirilmesi:

Uzman müdahale ekiplerinin eğitimleri kapsamında 315 personele eğitim verilmiştir.

8. Çocuk Hakları ve Katılımı Programının Desteklenmesi:

Çocuk Danışma Kurulu Toplantılarının ilki Ocak ayında, ikincisi ise Haziran ayında yapılmıştır. Ülke Çerçeve Programına ilişkin çocuk görüşü oluşturulmuştur. 20 inci Ulusal Çocuk Forumu gerçekleştirilmiş olup, 182 çocuk katılım sağlamıştır.

9.Sokakta Çalıştırılan Çocuklara Yönelik Uygulamaların Güçlendirilmesi:

13 ilde saha ziyaretleri ve odak grup toplantıları gerçekleştirilmiştir. Saha uygulamalarına ilişkin rapor hazırlanmaktadır. Çalışma programında yer almasına karşın araç ve personel teminine ilişkin faaliyet gerçekleştirilememiştir.

10. Geçici Koruma Altındaki Refakatsiz Çocuklara Yönelik Bakım Hizmetlerinin Güçlendirilmesi:

Kampların kapanması nedeniyle, Adana ve Şanlıurfa illerindeki geçici koruma altındaki refakatsiz çocuklara yönelik hizmet veren koruma ve ilk müdahale birimlerinin faaliyeti sona ermiştir.

11. Sosyal hizmet işgücü kapasitesinin geliştirilmesi: eğitim ihtiyaç analizinin yapılması, uygulama ve eğitim takviminin oluşturulması:

Mobil Çocuk Sosyal Hizmet Birimlerine yönelik eğitim gerçekleştirilmiş olup, 81 ilde 160 personel katılım sağlamıştır.

• Bu faaliyetlere ek olarak 2020 Çalışma Planı kapsamına aşağıdaki faaliyetler önerilmiştir:

1. Koruyucu ve Önleyici Hizmetlerin Güçlendirilmesi: Çalıştay ve toplantılar düzenlenmesi, uluslararası çalışma ziyaretleri gerçekleştirilerek yeni uygulama modellerinin incelenmesi, tedbir kararlarını uygulama, izleme ve değerlendirme süreçlerinin etkinliğinin arttırılması için teknik destek sağlanması, sektörlerarası diyalogların desteklenmesi
2. Bakım Hizmetlerinin Güçlendirilmesi: İlk kabul birimlerinde görev yapan personelin mesleki yetkinliklerinin arttırılması için teknik destek sağlanması
3. Aile Odaklı Hizmetlerin Güçlendirilmesi: Acil Durum geçici Koruyucu Aile pilot uygulamasının başlatılması
4. Çocuk Hakları Alanındaki Uygulamaların Güçlendirilmesi: Sosyal Uyum ve Çocuk Hakları ve Katılımı Programlarına ilişkin faaliyetler 2020 yılında da devam edecektir.

ÇOCUK HAKLARI HABERLERİ

İstanbul Çocuk Hakları Komitesi'nin organize ettiği Bağcılar Belediyesi Mehmet Akif Ersoy Kültür Sanat Merkezi'ndeki Aleko isimli tiyatro etkinliğine SHM, ÇES, ÇEKOM'dan 170 çocuk katıldı. İstanbul Çocuk Hakları Komitesi tarafından Dezavantajlı Türk ve yabancı uyruklu çocuklara yönelik olarak Şeyh Zayed Çocuk Evleri Sitesi'nde Eğlen Bilim Buluşması düzenlendi. Bu etkinliğe de 104 çocuk katıldı.

Düzce Çocuk Hakları Komitesi Asil Üyemiz Livanur Şahin EMF Avrupa Kupası'nda 3. olarak Milli Takım'a girmeye hak kazanarak milli sporcu oldu.

Çocuk Hakları Komitesi Asil Üyemiz Livanur Şahin EMF AVRUPA KUPASINDA 3. olarak milli takıma girmeye hak kazanmıştır o artık milli sporcu tebrik ederiz 🇹🇷👍

Elazığ İl Çocuk Hakları Komitesi, Sıfır Atık Projesi kapsamında İl Müdürlüğü bahçesindeki atıkları toplayarak geri dönüşüme kazandırdı. Ayrıca bahçemizde daha önce Çocuk Bahçesi etkinliği çerçevesinde dikimini yapılan fidanların bakım ve sulaması da yapıldı.

3 ARALIK DÜNYA ENGELLİLER GÜNÜ

3 Aralık Dünya Engelliler Günü vesilesiyle tüm illerimizdeki Çocuk Hakları Komiteleri çeşitli faaliyetler düzenledi. Farkındalık çalışmalarının öne çıktığı etkinliklerde, Adıyaman'dan da güzel bir haber geldi. Besni Çocuk Hakları Komitesi'ndeki engelli üyemiz Muhammed Emin Durmuş, hazırladığı karakalem çalışmasını Adıyaman Valisine hediye etti.

Artık Kırklareli'de yaşayan çocukların da bir gazetesi var! Kırklareli Çocuk Hakları İl Komitesi'nin çıkardığı Çocuk Hakları Gazetesi büyük sevinç yaşattı. Kırklareli'de ayrıca Komite aracılığıyla, komiyete üye çocuklar ve Odes projesinden yararlanan çocuklar için keman kursları başlatıldı.

10 Aralık Dünya İnsan Hakları günü kapsamında da çocuklarımız birçok etkinlik düzenledi.

Aydın Çocuk Hakları Komitesi “Şehrimi tanıyorum” temasıyla sosyaluyumprogramıkapsamında ilin tarihine ve kültürüne katkı sağlayan yerleri geziyor. Ayrıca Aydın ADÜ de Çocuk İstismarını Önleme Sempozyumu’nda 450 kişiye komite ve danışma kurulu tanıtımı yapıldı.

TRT Trabzon radyosunda çocuk hakları komitesinde yer alan 2 Türk, 1 Afgan uyruklu çocuklarımız, çocuk haklarını, sosyal uyum ve okul destek projesini anlattı. Göçmen çocuklarla ilgili AÇSH müdürlüğünde yapılan çalışmalar hakkında bilgi verildi.

Balıkesir İl Çocuk Hakları Komitesi, gerçekleştirdiği Akrandan Akrana eğitimlerle 1996 öğrenciye ulaştı. Çocuk hakları ile ilgili farkındalık oluşturulmasına katkıda bulunulan buluşmalar vesilesiyle, komiteye üye sayısı da artırıldı.

Amasya Çocuk Hakları Komitesi; “Önemli olan hayatlarına dokunabilmek ve onları toplumun bir bireyi olduklarını hissettirebilmek” diyerek Uluslararası Göçmenler Günü etkinliklerinde görev alan Sosyal Uyum Programı kapsamındaki çocuklarımızdan asker selamı gönderdi.

Erzurum Çocuk Hakları Komitesi, Sosyal uyum projesi kapsamında Atatürk üniversitesi ve ACES ortaklaşa düzenlediği çocukların suçlara karşı korunması eğitimi Erzurum Cumhuriyet Savcısı Sayın Mustafa Savaş Canlı tarafından sunuldu.

1 Ekim Dünya Yaşlılar Günü sebebiyle çocuklarımız bulundukları illerin huzurevlerini ziyaret etti.

Koruyucu Aile sistemi için İngiltere'deydik

28 Ekim - 1 Kasım tarihleri arasında UNICEF ile birlikte gerçekleştirilen "Koruyucu Aile Sistemini Güçlendirmek Amacıyla Yürütülen Çalışmaların Desteklenmesi" projesi kapsamında İngiltere'nin Leeds ve Londra kentlerine çalışma ziyareti gerçekleştirildi. Söz konusu çalışma ziyaretinde İngiltere'nin seçilmesinde İngiltere'de koruyucu aileliğin çocuk koruma sisteminde büyük payı olması rol oynadı. İngiltere'de çocuk hizmetlerine ilişkin bağımsız denetim yapmaya yetkili kurum olan Eğitim, Çocuk Servisleri ve Yetenekleri Ofisi (OFSTED) raporlarına göre en iyi dereceyi elde etmiş olan Leeds şehri seçilmişti. Ayrıca Londra'da hassas durumdaki çocuklara sunulan imkanların genişletilmesi amacıyla kurulan en eski vakıflardan biri olan Coram kuruluşu da ziyaret edildi. Ziyaretleri Çocuk Hizmetleri Genel Müdür Yardımcısı İslam Emiroğlu, Aile Yanında Destek Hizmetleri Başkanı Hakkı Bilgiç ve uzman personel gerçekleştirdi. Ziyaret boyunca yerel makamlarda çocuk koruma sistemine ilişkin iş ve işlemlerin nasıl yürütüldüğüne ilişkin sağlıklı bir bilgi akışı sağlandı.

Bir Meslek Bir Gelecek Projesi

Korunma ve bakım altında olup örgün öğrenime devam etmeyen çocuklarımızın meslek edindirilerek hayata katılımlarının sağlanması ile çocuklarımızın reşit olduktan sonra kendi ayakları üzerinde durabilmeleri ve istihdam edilmeleri amacıyla 'Bir Meslek Bir Gelecek Projesi' yürütülmektedir.

5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanununun 5'inci maddesinde bahsi geçen koruyucu ve destekleyici tedbirler arasında yer alan eğitim tedbiri "çocuğun bir eğitim kurumuna gündüzlü veya yatılı olarak devamına; iş ve meslek edinmesi amacıyla bir meslek veya sanat edinme kursuna gitmesine veya meslek sahibi bir ustanın yanına yahut kamuya ya da özel sektöre ait işyerlerine yerleştirilmesi" şeklinde tanımlanmıştır.

Bu kapsamda korunma ve bakım altında olan ve örgün öğrenime devam etmeyen çocukların meslek edindirilerek hayata katılımlarının kolaylaştırılması ile korunma ve bakım altındaki çocuklarımızın reşit olduktan sonra kendi ayakları üzerinde durabilmeleri ve istihdam edilmeleri hedeflenmektedir.

Yapılacak olan mesleki eğitimlerle çocukların fiziksel, bilişsel, psiko-sosyal gelişimlerinin sağlıklı bir şekilde gerçekleştirilmesi, temel özgüven ve sorumluluk duygusunun kazandırılması, toplumsal hayata bilinçli bir şekilde hazırlanmaları, eğitim öğretime ilgisi az olan çocukların ilgi ve becerileri doğrultusunda meslek edindirilmeleri de amaçlanmaktadır.

Projenin paydaşları Milli Eğitim Bakanlığı ve İşKUR İl M¼d¼rl¼kleridir. T¼rkiye genelinde 2019 yılında toplam 570 çocuğumuz meslek edindirme kurslarına kaydolmuş olup bunlardan 15-18 yaş grubu bulunan ocuk Evleri ile ocuk Evleri Sitelerinde ¼rg¼n ¼đrenime devam etmeyen veya açık ¼đrenime devam eden çocuklarımızdan 158 çocuğumuz; ocuk Destek Merkezlerinde ise 291 çocuğumuz meslek edindirme ya da işbaşı eğitimlerinden yararlanmış ve meslek edindirme kurslarını başarı ile tamamlamışlardır.

Ocak ayı itibari ile 613 çocuğumuz mesleki eğitim kurslarına devam etmektedirler. Projenin uygulamasına T¼rkiye genelinde devam edilmektedir. Çocuklarımızın ilgi ve yeteneklerine g¼re aşçı yardımcılığı, kuaf¼rl¼k, pastacılık, marangozluk, halı dokuma, el tezgāhı kursu, y¼resel kilim dokuma kursu, çeyiz ¼r¼nleri hazırlama kursu, banyo takımları dikimi kursu, cilt bakımı, turistik eşya yapımı ve takı tasarım kurslarına devamları sağlanmaktadır.

Kurs t¼r¼ne g¼re eğitim saatleri değişmekte olup haftada en az 6 g¼n, g¼nde en az 4 saat olmak ¼zere 30 saat eğitim verilmektedir. Kurs bitiş s¼releri hakkında net bir zaman aralığı bulunmamakta olup s¼releri en fazla 160 g¼n s¼rmektedir. Mekān olarak İl M¼d¼rl¼kleri ve Halk Eğitim Merkezlerinden yararlanılmaktadır. Başarılı ocuklar Sertifika ve Başarı Belgesi almaktadır. Ayrıca ocuklar İşKUR aracılığıyla istihdam da edilmektedir.

Kocaeli Aile, alışma ve Sosyal Hizmetler İl M¼d¼rl¼đ¼ne bağlı olarak, 13-18 yaş arası kız çocuklarına y¼nelik hizmet veren, Kocaeli ocuk Destek Merkezi M¼d¼rl¼đ¼ tarafından kuruluştan hizmet alan çocuklarımızın rehabilitasyon s¼relerinin olumlu y¼nde desteklenmesi, mesleki becerilerinin geliştirilmesi ve boş zamanlarının değerlendirilmesi amacıyla resim, cilt bakımı, el sanatları, aşçılık, dans ve değerler eğitimi at¼lyeleri uygulanmaktadır.

Haftalık bir plan çerçevesinde g¼nl¼k ve saatlik olarak her çocuğun t¼m at¼lyelere katılımı sağlanmakta olup çocukların g¼n içerisinde geçirdikleri boş zamanın en aza indirgenerek, geçirdikleri nitelikli zamanın en y¼ksek d¼zeye y¼kseltilmesi hedeflenmiştir. Bahse konu kurslar arasında yer alan Yemek At¼lyelerinde kuruluştan hizmet alan çocuklarımızın yemek k¼lt¼rlerini geliştirmek, ¼lkemizin y¼resel yemeklerini ¼đrenmelerini sağlamak, sağlıklı beslenmeleri hakkında bilgilendirmek amacıyla, yemek pişirme teknikleri, sebze ve meyve yıkama y¼ntemleri, saklanması gibi konuların işlendiği teorik eğitimin yanı sıra; kuruluş mutfağında çocuklarımızın katılımıyla hijyen kurallarına dikkat edilerek uygulamalı çalışmalar da gerçekleştirilmektedir. Ayrıca pişirilen ¼r¼nler çocukların ara ¼đ¼n saatlerinde ikram olarak sunulmaktadır.

Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü

